

etiam plura fortasse beneficia aut pensiones cuiuscumque valoris obtinens, pro quietantia ultra vigesimam partem unius aurei nummi solvere cogatur);

Transumptis
danda fides.

§ 7. Praesentium vero litterarum exempla etiam impressa, notarii publici manu subscripta, ac alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae sigillo obsignata,

eamdem in iudicio et extra illud ubique locorum fidem facere, quam ipsae originales facerent, si essent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi iulii MDCXX, pontificatus nostri anno XVI.

Dat. die 31 iulii 1620, pontif. anno XVI.

GREGORIUS XV

PAPA CCXXXVI.

Anno Christi MDCXXI.

Duodecimâ post Pauli V obitum die, ix scilicet februarii, anno MDCXXI electus est in summum Pontificem Alexander tituli sanctae Mariae in Transpontinâ presbyter cardinalis Ludovisius, archiepiscopus Bononiensis, qua in urbe ante sexagintasetem annos natus fuerat. Sex post dies sacrâ thiarâ redimitus est. Sedit in pontificatu annos II, menses V, temporibus Ferdinandi II in Romanorum Imperatorem electi. Creatis undecim cardinalibus, obiit die viii iulii MDCXXIII, et sepultus est in basilicâ Principis apostolorum, atque inde eius corpus translatum fuit ad aedem sancto Ignatio sacram. Vacavit Sedes dies XXIX.

I.

Beatus Isidorus agricola Matritensis Sanctorum Confessorum albo adscribitur¹.

**Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Immensa et investigabilis divinae scientiae ac sapientiae altitudo, sicut in ipsis mundi primordiis luminaria creavit, atque in firmamento collocavit, ut inde lucrent et illuminarent universam terram; ita etiam in Ecclesiâ suâ, quam ante mundi constitutionem mirabiliter praelegit et praeordinavit, plurimos esse voluit homines magnos virtute, prudentiâ praeditos, et sanctitate praestantes, qui quasi viventia luminaria in Templo Dei omnibus iustitiae ac bonorum operum

Prooimium.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

exemplis praelucere, ac sponsam eius sanctam Catholicam Ecclesiam meritorum splendore et intercessionum suffragiis protegerent et illustrarent. Novissime vero, in diebus patrum nostrorum, parvulum elegit et humilem beatum Isidorum, quem ex vili pulvere suscitatum super omnes principes et reges terrae exaltaret, eiusque sanctitatis lucernam super candelabrum poneret, et in conspectu omnium gentium collocaret. Hominem in diebus vitae suae mortificatum quidem carne, vivificatum autem spiritu, quae sunt seculi sapienter ignorantem, et caelestia humiliter sapientem, terrenorum inopem, abundantem caelestium, et repletum divinae gratiae thesauris; quem, hominum iudicio contemptibilem et sine honore, qui est Omnipotens in excelsis et facit mirabilia magna solus divinorum charismatum donis adeo abundanter cumulavit, ut sanctorum operum et signorum splendoribus universam Ecclesiam laetificaret. Quam obrem pastoralis officii munus exigere existimamus, ut hunc Dei servum in Hispaniis, quas natalis sui decore clarificavit, sanctitatis gloria coruscantem, in universam etiam militanti Ecclesia, cui licet immeriti praesidemus, ab omnibus christifidelibus debita veneratione colendum apostolicam auctoritate decerneremus, ut pro tanto beneficio gratiae agantur Deo et Iesu Christo filio eius Domino nostro, qui praecordatis temporibus per servos suos fideles Ecclesiam suam visitare dignatur, ut per eos exempla iustitiae et sanctitatis in diebus nostris ad imitandum renoventur, et ad quos, in nostris et Ecclesiae Catholicae necessitatibus, cum fiducia recurramus.

§ 1. Ut autem omnibus fidelibus innotescant virtutes et magna alia¹, quae operatus est Omnipotens in manu pueri sui

¹ Edit. Main. habet *quam* (R. T.).

² Forsan legendum *magnalia* (R. T.).

Isidori, nonnulla ad Dei omnipotentis gloriam et Catholicae Ecclesiae aedificationem duximus enarranda.

§ 2. Natus est Isidorus in oppido Matriti Toletanae dioecesis, humilibus quidem et egenis parentibus, catholicis tamen ac piis, a quibus in timore Domini educatus et doctus ferre iugum ab adolescentia sua, iuventutis illecebras fortiter ac viriliter devicit, ac spretam latam viam, quae ducit ad perditionem, angustam et arduam semitam vitae aggressus est, indutus, iuxta Apostolum, tamquam electus Dei sanctus et dilectus, viscera misericordiae, benignitatem, humilitatem, modestiam et patientiam, et super omnia charitatem habens, quod est vinculum perfectionis. Cumque paupertatis onere premeretur, eique necesse esset in labore vultus sui vesci pane suo, laboriosum et et humile, sed quod innocuum existimavit, vitae genus, agriculturam elegit. Quam tamen omnibus diebus ita exercuit, ut numquam eius causam pietatis et misericordiae opera intermiserit. Nec enim unquam ad agrum colendum exiit, nisi postquam sacrificio missae interfuit, ac preces ad Deum et beatissimam Virginem Dei Matrem ex imo pectore profudit. Praecepta vero Dei et Ecclesiae adeo diligenter observabat, ut, ne assiduis quidem laboribus fractus, statuta a sacris constitutionibus ieiunia unquam omiserit; corpus autem suum ut in servitutem redigeret, non contentus vitae laboriosae incommodis, quibus assidue fatigabatur, spiritu Dei impellente, aliis etiam castigabat afflictionibus et pressuris; charitate in proximos fuit admirabili, nam, quamvis ipse pauperrimus labore manuum suarum sibi victum compararet, erga illos tamen semper dives in misericordia inventus est, adeo ut de necessariis iugiter sibi detraheret, nec unquam, quod pauperibus largiretur, deesset; accedebat

Eius nativitas.

Pueri educatio.

Agricolam agit.

Praeceptorum Dei custos.

Corpus affligit mortificationibus.

Erga pauperes benignus.

Gesta ab Isidoro enarrat.

Coniugalem castitatem servat.

Plura signa per illum operatur Deus.

In arido aquam suscitavit.

Angeli pro eo agrum colunt.

ad hoc iniuriarum perfecta condonatio; coniugalis praeterea castitas, quam semper inviolatam servavit: quas, ceterasque omnes virtutes adeo mirifice coluit, ut proximis nedum exemplo, sed etiam admirationi esset, qui videntes opera eius bona, glorificabant Deum Patrem, qui in caelis est.

§ 3. Quam vero validum et inconcussum fuerit fundamentum fidei, quo eius virtutes innitebantur, pluribus et admirabilibus signis Altissimus comprobavit.

§ 4. Atque illud in primis memorabile fuit: nam, cum media aestate dominus agri, quem vir Dei Isidorus colebat, eo siti-bundus accessisset, ipsumque rogasset, ut ubi aliquid aquae reperiretur ostenderet, locum ad vicinum montem demonstravit: quo cum ille perrexisset, atque omnia arentia, ac solis ardoribus exusta reperisset, cum indignatione quasi delusus ad eum revertitur. At vir sanctus statim ad eundem locum redire suadet, eumque comitatur, et fide fortiter animatus, instar Moysis, stimulo quem gerebat percussit terram, et statim fluxerunt in siccio perennes aquae: duratque admirandus ille fons nullis unquam ardoribus arefactus usque ad praesentem diem, et magna populorum frequentiam celebratur, ob innumera miracula, quae in sanitatem gentium meritis Beati Isidori per eius aquae usum Omnipotens operatur.

§ 5. Accusatus fuerat a vicinis Isidorus apud agri dominum, quod, orationi plurimum intentus, minus quam par erat in culturam fundi laboraret: eumque ad eum severe castigaturus dominus accurrisset, agrum suum triplici iugo bovum arari prospexit; duobus quidem ab adolescentibus, candidis vestibus indutis, actis, tertio vero ab Isidoro; cum appropinquasset autem dominus, solum Isidori iugum cernit, reliqua non vidit; intellexitque deum verissimum esse, quod Dei servus

saepe affirmaverat, non perire ipsi tempus, quod in obsequium Dei impenderetur.

§ 6. Orabat vir Dei in Ecclesia sanctae Mariae Magdalенаe, cum ad eum accessere quidam nunciantes asinam eius in faucibus lupi iam esse, nec servari posse nisi propere subveniret: at ille, qui iacebat in Domino cogitatum suum, nec minimum quidem commotus, pacato vultu respondit: *Ite in pace filii, fiat voluntas Dei.* Ceterum, precibus expletis, ecclesiamque egressus, asinam vivam, lupum vero divinitus percussam, et iuxta eam mortuum invenit.

§ 7. Magnifice etiam testatus est Deus misericordiarum, quam acceptus ei fuerit servus suus in misericordiis pauperum: saepius enim panes et edulia, ad refectorem egenorum ab eo comparata, in manibus eius multiplicavit; quodam enim die, cum omnia, quae in cibos pauperum paraverat, distribuisset, pauper supervenit eleemosynam efflagitans: at vir sanctus uxorem suam iussit inspicere, si quid cibarii in olla remansisset, atque ad illum deferre; cumque illa quicquam superfuisset negaret, Isidorus, fide fervens et charitate exaestuans, rursus instetit, ut iterum inspiceret; quod cum fecisset, vas, quod vacuum relictum erat, mirabiliter pulmento plenum repertum est, atque ita egenus abunde saturatus. Rursus, cum quodam festo die de more a piis nonnullis sodalibus convivium ageretur, Dei servus, orationi intentus, in Ecclesia diutius commoratus est, nec ac convivium accessit, nisi illo peracto, adducens secum numerosum pauperum gregem; eumque de tanto egenorum numero socii indignarentur, cum nihil quod illis apponere possent, praeter unicum partem Isidoro reservatam, superesset, vas, in quo ea reposita erat, adeo redundans invenerunt, ut non solum abunde praesentibus sufficeret, sed

Asinam a lupi faucibus oratione liberat.

Cibos multiplicat in auxilium pauperum.

et portio eius non modica pro absentibus pauperibus seposita fuerit. Nec solum hominum genus misericordiam complexus est, sed illud praetergressus, etiam volucres caeli eam inundavit. Cum enim hyemali tempore omnia nive cooperta essent, ipseque columbarum ingentem numerum vidisset non invenientium cibum, misericordiam motus super eas, ad illius imitationem qui dat iumentis escam ipsorum et pullis corvorum invocantibus eum, terram manu detersit, eamque tritico, quod ad molendum deferebatur, abundantem conspexit. Quem commiserationis excessum miraculo Deus insignire voluit: tritico, quod superfuera, ad pristinae mensurae modum, stupentibus sociis, mirabiliter aucto.

Moritur.

§ 8. Adveniente demum tempore, quo tamquam bonus certator coronam iustitiae sibi repositam consequuturus erat, post humillimam peccatorum confessionem, et sacrum viaticum summam cum devotione susceptum, hortatus domesticos, quantum potuit, ad dilectionem Dei et proximi, plenus honorum operum, sanctitate et miraculis admirabilis, terrenis vinculis, quod diu concupierat, ut cum Christo esset, exolutus, ad caelestem patriam evolavit anno a salute mundi millesimo centesimo septuagesimo.

Corpus eius incorruptum manet.

§ 9. Corpus eius in sancti Andreae coemeterio depositum cum per quadraginta annos fuisset omnibus caeli iniuriis expositum, nihilominus, qui capillorum capitis sanctorum suorum numerum custodit, ab omni corruptione illaesum praeservavit. Nam quadragesimo anno elapso, cum amicus eius, deinde matrona per visum admoniti fuissent, ut decentius in ecclesia conderetur, corpus eius integrum et incontaminatum, incorruptis velaminibus, quibus erat involutum, suavissimum odorem spirans, repertum est, ac honorifico sepulchro datum, in quo deinde anno MDCXIII

cum eadem integritate et odorum suavitate inventum fuit, cum mandato delegatorum sanctae Sedis Apostolicae, ut visitaretur et inspiceretur, inde fuit extractum.

§ 10. Dies vero translationis eius, vere dies insignis solemnitatis et laetitiae divinitus effectus est; effusi enim sunt abundanter super populum fidelem eius intercessionibus thesauri miserationum Domini in curationibus et sanitatibus. Ad contactum enim pulveris sepulchri eius, oculi caecorum aperti sunt, surdorum aures patuerunt, et claudi, consolidatis basibus, ambulaverunt, et variis languoribus vexati sanitatis gratiam impetrarunt; omnibus Dominum in sanctis eius et in multitudine virtutis eius collaudantibus. Quin etiam et ecclesiarum campanae, quamdiu processio translationis duravit, per universum oppidum nullo impellente sonuerunt.

Miracula quamplurima, cum transferretur.

§ 11. Quamvis autem eius sanctitatis fama per universam Hispaniam iam antea penetrasset, et memoria illius apud omnes illas gentes in benedictione esset, post translationem tamen corporis eius, tot magnalibus a Deo decorata, illustrior et gloriosior haberi cepit. Sed et sequentibus temporibus frequenter dignatus est Dominus Deus noster per intercessionem servi sui notam facere multitudinem misericordiae suae, ingentia beneficia tribuens fideliter petentibus, quorum aliqua insigniora praesentibus litteris inserenda decrevimus.

Alia etiam post translationem.

§ 12. Quodam enim die, cum sacrum eius corpus publice in ecclesia ad pluviam a Deo eius precibus impetrandam expositum fuisset, caecus, Benedictus nomine, qui curationem caecitatis suae a Sancto devote efflagitaverat, repente e media multitudine exiliens, se videre exclamavit, benedicens Deum in sanctis suis admirabilem, qui beati Isidori meritis oculos suos illuminasset.

Lumen caeco restitutum.

§ 13. Gravi et lethali ulcere in crure

Catharina

Fernandez ulcerere in crure sanata.

Catharina Fernandez laborabat, saevisque doloribus affligebatur, nec aliam opem adversus mortem a medicorum industria sperare poterat, nisi per totius cruris abscissionem: quamobrem, oculis ad caelum levatis, imploravit intercessionem huius electi Dei, indeque auxilium invenit; admotis enim corabiis, qui sacrum corpus tetigerant, dolore statim libera, tridui spatium absque alio medicamento convaluit.

Nonnulli a parietis ruinis eruti.

§ 14. Cum ingens parietis ruina Balthasaram Ortiz praegnantem, unam cum tribus filiis et ancilla, oppressisset et graviter laesisset, beati Isidori patrocinio, cui se commendarunt, omnes incolumes, eo protegente, mirabiliter evasere: et, ne cui dubium esset, tam insigne beneficium divinitus beati Isidori suffragiis impetratum fuisse, sex a ruina mensibus elapsis Balthasara peperit filium vivum tres profundas vulnerum cicatrices, quasi miraculi testimonium, in capite habentem.

Adolescens quidam saluti restitutus.

§ 15. Vexabatur gravissimo morbo Hadrianus adolescens, tribus carbunculis adeo gutture obstructo, ut non solum cibo, potuique, sed et respirationi via intercluderetur. Cumque in extremo vitae discrimine constitutus, divinam misericordiam fretus, ad imaginem beati Isidori conversus incolumitatem devote efflagitasset, repente per quietem de vita, saluteque a Deo impetrata ab Isidoro admonitus, melius habere cepit, nec multo post integrum consequutus est sanitatem.

Herniosus a natalitate sanatus.

§ 16. Puer Didacus, a nativitate herniosus, post vota Deo in honorem Isidori a matre nuncupata et reddita, nullo alio medicamine adhibito, sanus effectus est.

Morti proximus saluti redidit.

§ 17. Alter item quatuor annorum puer, Alphonsus nomine, continuis febribus, ac dysenteriam plane oppressus, iamque vitali calore destitutus, ac animam agens, a patre Isidoro cum lacrymis commendatus,

1 Nisi legendum sit per visum (R. T.).

in ipsa hora utroque morbo liberatur, ac pristinae restituitur valetudini.

§ 18. Accesserunt orationis causa ad eremum sancti Isidori, curru vecti, quem mulae duae trahebant, nonnulli, cum domesticis feminis puerisque, omnes ad duo de viginti. Dum vero domum revertuntur, currus magno impetu in declive in crepidinem incidit altissimae ac praecipitis rupis fluvio imminentis; tum altera mula collapsa ac solo prostrata, altera e rupe pependit, et currus iam iam in praecipitium abiturus saxis adhaesit: cumque omnes, in extremo vitae periculo, clamore et eiulatu beatum Isidorem invocarent, adfuit ipse in auxilio opportuno: et currus quidem, eius patrocinio suffultus, praeruptis illis saxis tandiu immobilis haesit, donec omnes incolumes desilirent, et, funibus praecisis, altera mula tantum in praecipitium delapsa, cetera divino beneficio servarentur.

Nonnulli, cum in praecipitium raperentur, a periculo liberati.

§ 19. Thesaurarius confraternitatis, quae Matriti in honorem divi Isidori instituta est, daturus solemnem quodam die de more pauperibus convivium, cibaria et vina, quae viginti tantum reficiendis satis essent, comparaverat; sed cum trecenti ferme pauperes ad mensam assedissent, implorato Isidori praesidio, adeo multiplicata sunt quae appositae, ut non modo omnes affatim saturarentur, sed et plurima, quae superfluerant, collecta fuerint fragmenta.

Cibi in pauperum sustentatione multiplicati.

§ 20. Sed ut omnibus innotescat abundantiam gratiarum, quas iugiter meritis servi sui super invocantes eum misericors Dominus effundit, insigniora quaedam beneficia per admirabilem illum fontem, quem e terra stimulo percussa subito erupisse memoratum est, fidelibus impertita his litteris duximus memoranda.

Miracula per fontem, quem beatus Isidorus eruit, patrata.

Desperata corporali salute, continuis febribus et diarrhoea Catharina de Villa Sancte laborabat, cum, invocato Isidori patrocinio, sanitati restituta est.

1 Perperam edit. Main. legit habiturus (R. T.).

Eadem fide munitus Hilarius Cimbren, post trium mensium dysenteriam cum aethicâ feбри, recepto extremae unctionis sacramento, ac animam agens, clamavit ad Dominum, et ad servum eius Isidorum, et exauditus est: poculo enim fontis eius hausto, convaluit, stupentibus omnibus et Deum in mirabilibus eius laudantibus.

Sed et eandem virtutem expertus est Augustinus de Fuente advocatus Matrivi, qui, desperatâ sanitate ex acuto morbo, et iam in faucibus mortis constitutus, omni humanâ ope frustra tentatâ, ad divinam conversus, fuisque ad Deum precibus et implorato Isidori subsidio, eadem aquâ sumptâ, incolumis evasit.

Quin etiam Alphonsus Gallo, pestilenti feбри et mentis stupore correptus, medicis omnem spem vitae deponendam esse contestantibus, conversus ad Deum, et ad Sanctum eius, misericordiam consequutus est. Nam solo aquae potu, quam, deceptus a matre, fontis eius esse credebat, momento temporis restitutus est sanitati.

§ 21. Igitur, cum tot, tantisque signis mirificaret Dominus Sanctum suum, et fama sanctitatis Isidori ac miraculorum quae per eius intercessionem fiebant coruscarent, et procedente tempore maiora susciperet incrementa, et consequenter fidelium devotio ac veneratio erga ipsum in dies augetur, fuerunt auctoritate ordinariâ formati processus super eiusdem vitâ ac miraculis, et a clarae memoriae Philippo III Hispaniarum rege catholico pro canonizatione ipsius apud felicis recordationis Paulum V, praedecessorem nostrum, actum, qui, precibus catholici regis benigne auditis, commisit tribus sacri palatii apostolici causarum auditoribus, nempe bonae memoriae Francisco Peña decano, et bonae memoriae Horatio Lancellotto, postmodum sanctae Romanae Ecclesiae cardinali, et dilecto filio Alphonso Manzanedo, ac deinde in priorum loco

subrogatis dilecto filio nostro Francisco archiepiscopo Damasceno, tunc auditoris locumtenenti, nunc sanctae Romanae Ecclesiae presbytero cardinali, ac dilecto etiam filio Ioanni Baptistae Coccino decano, ut acta reciperent, cum facultate, si videretur, novos processus auctoritate apostolicâ conficiendi.

§ 22. Auditores, re diligenter ac mature perpensâ, novos processus auctoritate apostolicâ conficiendos censuerunt, eademque processuum confectio bonae memoriae Bernardo de Roras sanctae Romanae Ecclesiae cardinali, et archiepiscopo Toletano, et venerabili fratri Francisco episcopo Canariensi, et dilecto filio Ioanni de Hores canonico et thesaurario ecclesiae carthaginensis delegata fuit;

§ 23. Qui, cum de mandato munere diligenter perfuncti fuissent, omnia eiusmodi acta ad eosdem auditores transmissurunt: qui, omnibus summâ cum diligentia, prout rei magnitudo exposcebat, consideratis et examinatis, retulerunt eidem Paulo V praedecessori, satis iustificari excellentiam vitae, sanctitatis, ac miracula servi Dei Isidori, omniaque abunde constare, quae pro canonizatione eiusdem a sacris canonibus requiruntur, posseque ad ulteriora procedi.

§ 24. Utque eâ maturitate, quae in tantâ requirebatur, negotium ageretur, idem Paulus dilectis filiis nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacris ritibus praefectis de more dedit in mandatis, ut memoratos processus quam diligentissime inspicerent, ac de totâ huiusmodi causâ accurate cognoscerent.

§ 25. Deinde eodem Paulo, sicut Altissimo placuit, viam universae carnis ingresso, cum humilitas nostra ad apostolatus apicem, licet nullis nostris exigentibus meritis, sed solâ divinae misericordiae dignatione, vocata esset, ad honorem Dei, et decorem domus eius summo opere per-

Qui novos processus auctoritate apostolica conficiendos esse censuerunt.

Et hisque ritibus, ad ulteriora in canonizatione beati Isidori posse procedi.

Negotium commissum congregationi sacrorum rituum.

Quae commissio a Gregorio XV fuit renovata.

tinere existimavimus, ut negotium huiusmodi canonizationis promoveretur. Si enim, ut de omnipotentis Dei benignitate sperabamus, iuxta desiderium cordis nostri prospere processisset, magnum devotionis augmentum erga Deum et electos illius omnibus christifidelibus futurum cernebamus. Mandavimus itaque praedictis cardinalibus, ut, quod illis a praedecessore nostro praedicto olim iniunctum fuerat, quamprimum exequerentur.

Cardinales in consistorio secreto ad canonizationem procedendum esse senserunt.

§ 26. Quod cum illi accurate perfecissent, ac pro sancti viri canonizatione omnes unanimes censuissent, venerabilis frater noster Franciscus Maria episcopus Portuensis cardinalis de Monte totius processuum summam, ac suam, collegarumque sententiam coram nobis in consistorio nostro secreto exposuit. Quibus auditis ac perpensis, reliqui cardinales, qui aderant, omnes ad ulteriora procedendum censuerunt.

Praemissis denique orationibus aliisque piis operibus,

§ 27. Cum itaque publico sequenti consistorio pro eius canonizatione dilectus filius Faustus Caffarellus, aulae nostrae consistorialis advocatus, apposite dixisset, ac nomine charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum regis catholici, ut ad eam procedere dignaremur, humiliter supplicasset; nos de re tantâ venerabiles fratres nostros sanctae Romanae Ecclesiae cardinales et episcopos in curiâ praesentes consulturos esse respondimus: atque interim cardinales et episcopos, qui aderant, vehementer in visceribus Jesu Christi hortati sumus, ut eleemosynas operantes, et corda sua in ieiuniis et orationibus coram Deo nobiscum effundentes, humiliter exposcerent a Patre luminum, ut Spiritum Sanctum suum de caelo in nos mittere dignaretur, qui mentis nostrae oculos divinae gratiae splendore illuminaret, ut voluntatem eius agnoscere et perficere valeremus.

Accedenti-

§ 28. Sed cum semipublico consistorio,

quod deinde ex more celebratum fuit, vocatis cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis in Urbe tunc praesentibus, nostrisque et Sedis Apostolicae notariis, ac sacri palatii apostolici causarum auditoribus, multa a nobis proposita fuissent de vitâ et miraculis beati Isidori, singulorumque rogatae sententiae, omnes concorditer, benedicentes Deum amicos suos clarificantem, beatum Isidorum canonizandum esse, et in Sanctorum Confessorum catalogum referendum, apertis suffragiis censuerunt.

busque omnium suffragiis,

§ 29. Quorum omnium unanimi consensu audito, repletum est gaudio os nostrum, et lingua nostra exultatione, quia magnificaverit Dominus facere nobiscum, et Ecclesiam suam novo decore augendam et illustrandam decreverit. Canonizationis itaque constituimus diem, et orationibus apud Deum, a quo omne donum perfectum est, ut instarent omnes admonuimus, ut in tanto opere peragendo humilitati nostrae per spiritum suum assistere dignaretur.

Statutum est ad canonizationem devenire.

§ 30. Denum cum omnia, quae ex sanctorum patrum decretis et Romanae Ecclesiae consuetudine agi et observari in talibus consueverunt, perfecta essent, hodie in sacrosanctâ Principis apostolorum basilicâ, ubi solemnî ritu cum venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, nec non patriarchis, archiepiscopis et episcopis praedictis, Romanae curiae praelatis, officialibus et familiaribus nostris, clero seculari et regulari, ac maximâ populi frequentia convenimus, post repetitas pro canonizationis decreto petitiones nomine eiusdem charissimi in Christo filii nostri Philippi regis catholici a dilecto filio nostro Ludovico tituli sanctae Mariae Transpontinae cardinali Ludovico, nostro secundum carnem nepote, per dilectum filium Nicolaum Zambecarium advocatum, decantatis sacris precibus ac litanis, ac Spiritus Sancti gratiâ devote

Quod actum est in basilica vaticana die xii martii.

Processus super eius Sanctitatis et miraculis ordinariâ auctoritate formati.

Instante Philippo III Hispaniarum rege.

A Paulo V tribus S. R. auditoribus traditi, ut examinarentur.

ac humiliter imploratâ, ad honorem Sanctae et individuae Trinitatis, ac fidei catholicae exaltationem, auctoritate omnipotentis Dei Patris et Filii et Spiritus Sancti, beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostrâ, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum consilio ac unanimi consensu, bonae memoriae Isidorum Agricolam de Matrino, de cuius vitæ sanctitate, fidei sinceritate, et miraculorum excellentiâ plene constabat et constat, Sanctum esse definivimus, ac Sanctorum Confessorum non pontificum catalogo adscribendum decrevimus: prout praesentium tenore definimus, decernimus et adscribimus, illumque omnes christifideles tamquam vere Sanctum honorare et venerari mandamus; statuentes, ut, ab universali Ecclesiâ in eius honorem ecclesiae et altaria, in quibus sacrificia Deo offerantur, aedificari et consecrari, et singulis annis, die quo ad caelestem patriam migravit, eius officium, ut de Sancto Confessore non pontifice, ad praescriptum romani breviarii² celebrari, possint.

§ 31. Eâdemque auctoritate omnibus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui annis singulis eodem festo die ad sepulchrum, in quo corpus eius requiescit, visitandum devote accesserint, unum annum et unam quadragenam; iis vero, qui in eiusdem festi octavâ, quadraginta dies de iniunctis seu quomodolibet debitis poenitentis, misericorditer in Domino relaxavimus. Postremo, cum gratias egissemus Deo, qui Ecclesiam suam meritis et intercessione sancti Isidori clarificare dignatus esset, in hymnis et confessionibus maiestatem eius collaudantes, ut

¹ Nisi malueris legere potius de more solito nostrorum (R. T.).

² Nescio an hîc desint haec verba: *recitari et missa respective* (R. T.).

misericordias suas super populum suum iugiter effunderet, solemnî oratione Confessorum in sancti Isidori honorem decantatâ, humiliter precati sumus, atque ad altare Principis apostolorum missam celebravimus, cum eiusdem Sancti Confessoris commemoratione; omnibusque christifidelibus tunc praesentibus plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam concessimus.

§ 32. Dignum igitur et congruum est, ut omnes uno ore glorificemus Deum et unicum filium eius Dominum nostrum Iesum Christum, qui, quamvis, peccatis nostris exigentibus, calamitosis hisce temporibus Ecclesiam suam adeo affligi a contrariis potestatibus patiatur, misericordiam tamen suam non dispergit a nobis, et abundare facit in omni tribulatione et pressurâ consolationes nostras, cum apud thronum gratiae suae talem intercessorem et advocatum pro nobis manifestavit, quo suffragante placatus, flagella suae indignationis ab Ecclesiâ suâ avertat, eamque super capita inimicorum suorum exaltet, et in diebus nostris populo suo Dominus Deus noster pacem misericorditer concedat et tranquillitatem.

§ 33. Ceterum, quia difficile foret praesentes nostras litteras ad singula loca, ubi opus esset, deferri; volumus, ut earum exemplis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem ubique fides habeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

§ 34. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, decreti, adscriptionis, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Orationes ad Deum effundendae.

Transumptis danda fides.

Clausulae poenales.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, quarto idus martii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 martii 1621, pontif. an. I.

✠ EGO GREGORIUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

Perfice gressus meos in semitis tuis.

Pontificis subscriptio.

Et subscriptiones cardinalium.

† Ego Antonius cardinalis Saulius decanus.
 † Ego Franciscus Maria cardinalis de Monte episcopus Portuensis.
 † Ego Octavius episcopus Praenestinus sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis Bandinus.
 †
 †
 †
 †
 †
 † Ego S. tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Burghesius.
 † Ego M. tituli S. Honuphrii presbyter cardinalis Barberinus.
 † Ego Ioannes Garzia tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis Milinus.
 †
 † Ego M. tituli Ss. Quirici et Iulittae presbyter cardinalis Lantes.
 † Ego F. tituli S. Augustini presbyter cardinalis Verallus.
 †
 † Ego Ioannes Baptista tituli S. Ceciliae presbyter cardinalis Lenius.
 †
 †

† Ego Dominicus tituli S. Martini in Montibus cardinalis Rivarola.
 † Ego Philippus tituli S. Mariae de Populo cardinalis Philonardus.
 †
 †
 † Ego G. tituli S. Crucis in Hierusalem cardinalis Borgia.
 †
 † Ego R. cardinalis Ubaldinus tituli sancti Alexii.
 †
 †
 † Ego S. presbyter cardinalis S. Susannae S. R. E. bibliothecarius.
 †
 †
 † Ego Dominicus Ss. Apostolorum presbyter cardinalis Gymnasius.
 †
 † Ego Carolus tit. S. Caesarei presbyter cardinalis Madrutius.
 †
 †
 † Ego Guido tituli S. Ioannis ante Portam Latinam cardinalis Bentivolius.
 †
 † Ego P. tituli S. Salvatoris in Lauro presbyter cardinalis Valerius.
 † Ego Itelius Fridericus tituli sancti Laurentii in Pane et Perna, presbyter cardinalis de Zollerem.
 †
 †
 † Ego F. R. Desiderius tituli S. Clementis presbyter cardinalis de Cremona.
 †
 † Ego Ludovicus cardinalis Ludovisus tituli Sanctae Mariae Transpontinae S. R. E. camerarius.
 †
 † Ego F. tituli S. Matthaei in Merulana cardinalis Sacratas.
 †

† Ego M. A. tituli S. Eusebii cardinalis
Gozzadinus.

†
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†
†

II.

*Privilegia et indulta pro conclavistis,
qui interfuerunt conclavi, in quo Gre-
gorius XV pontifex electus fuit.*

**Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad futuram rei memoriam.**

Exordium.

Romanus Pontifex ex suâ circumspectâ providentiâ eas consuevit personas condignis praecipue complecti favoribus et gratiis, quas sibi et Apostolicae Sedi devotas et obsequiosas, ac plurimis cognoscit meritis adiuvari.

Causa huius constitutionis.

§ 1. Hinc est quod nos, dilectos filios conclavistas, qui in conclavi, in quo, divinâ favente clementiâ, ad summi apostolatus apicem assumpti fuimus, nobis et fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, uti familiares et continui commensales, inserviendo interfuerunt, quique eâ de causâ labores, vigilias et incommoda plura subierunt, habitâ ratione obsequiorum, favoribus, gratiis et privilegiis pro cuiuscumque meritis exornare volentes,

Absolutio a censuris ac donatio decem mil-

§ 2. Ipsosque conclavistas, et quemlibet eorum, a quibusvis excommunicatio-

nis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, etiamsi in illis per annum continuum insorduerint, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, motu proprio, non ad ipsorum conclavistarum, seu alicuius eorum, vel alterius pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex nostrâ merâ liberalitate, conclavistis praedictis scuta decem millia auri in auro stamparum, per tres ex praedictis cardinalibus singulatim in quolibet ordine antiquiores inter ipsos conclavistas, et per capita singulorum conclavistarum, non autem per singulas cellulas, aequis portionibus distribuenda, gratiose et irrevocabiliter apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, donamus:

§ 3. Ipsosque conclavistas in veros, indubitatos et non fictos familiares, continuos commensales nostros; ac eos, qui ex illis clerici existunt, seu militiae clericali adscribi desiderant, quosque tres huiusmodi cardinales gradu, nobilitate, et aliis meritis dignos tali dignitate iudicaverint, in nostros et Apostolicae Sedis notarios, sine tamen praedictis dilectorum filiorum notariorum de numero participantium, recipimus; ac tam illos, quam alios conclavistas singulos, qui sigillatim ab eisdem tribus cardinalibus digni tali honore approbati fuerint, sacri palatii et aulae Lateranensis comites et milites, ac tam illos, quam omnes, et quoscumque alios conclavistas indistincte, qui nobiles non sunt, nobiles, quique Urbis, vel alicuius alterius ex civitatibus temporali dominio et dictae Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis, cives esse voluerint, singulos in eâ ipsâ civitate, quam sigillatim quisque eorum elegerit, et ad quam ab eisdem tribus cardinalibus se admitti

lium scutorum aureorum pro conclavistis.

Creantur nobiles, cives, ac familiares Papae.

petierit, veros cives ad instar, et nullâ prorsus differentiâ inter eos et singulos alios veros originarios et antiquissimos, etiam nobiles et participantes, cives ipsius Urbis vel civitatis, ita ut ipsum ius civitatis ad quoscumque illorum haeredes eodem modo transeat, creamus, constituimus et assignamus, et nobilitatis et civilitatis titulo, honore et insignibus decoramus, aliorumque familiarum, continuorum commensalium, nobis actu in palatio nostro apostolico inservientium, ac illius tinello comedentium et bibentium, ac nostrorum et Sedis praedictae notariorum, palatiique et aulae praedictorum comitum, militum, et nobilium, ac civium huiusmodi originariorum numero et consortio favorabiliter aggregamus, ac pro veris, indubitatis, et non fictis familiaribus, continuis commensalibus, ac notariis nostris, comitibus, militibus, nobilibus et civibus deinceps haberi et reputari volumus ac mandamus:

Eorumque privilegiis et indultis donantur, cum privilegio, ut litterae sub his nominibus impetratae subreptionis, vitio careant.

§ 4. Eisque, ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, et litteris, tam gratiam quam iustitiam concernentibus, se familiares, continuos commensales nostros, comites, milites, nobiles, et cives etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones, et litterae ipsae subreptionis vitio subiaceant, sed validae et efficaces existant; ac ex nunc deinceps in perpetuum omnibus et quibuscumque ac prorsus similibus antelationum¹, anticipationibus, praerogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, indultis, ac iuribus, quibus alii nostri familiares tempore dictae assumptionis nostrae ad summi apostolatus apicem, ac quibus alii eiusdem Sedis notarii, etiam de numero participantium existentes, etiam si habitum et

¹ Videretur legendum antelationibus (R. T.).

rochetum notariorum ipsius Sedis non deferant, palatiique et aulae praefatorum comites, milites, et nobiles etiam originarii ac antiquissimi cives eiusdem Urbis vel civitatis, quam, ut praefertur, elegerint, quique ex utroque parente vere nobili et cive originario et antiquissimo procreati, de iure, statuto, consuetudine, vel aliâ ex aliquo speciali privilegio, seu aliâ quomodolibet, etiam quoad assequutionem quorumcumque beneficiorum, etiam ecclesiasticorum, etiam per quascumque litteras seu constitutiones apostolicas pro tempore editas, utuntur, fruuntur potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ubique locorum, in iudicio et extra, sine tamen eorumdem notariorum de numero participantium praedictis, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite valeant realiter et integre, in omnibus et per omnia (etiam si in Urbe et civitate huiusmodi non habitaverint) perinde ac si de vere nobili genere ex utroque parente nobili originario, et antiquissimo¹ eius procreati forent, et huiusmodi praerogativae, privilegia, exemptiones, gratiae, favores, concessiones, indulta et iura, quae pro aliis nobilibus et civibus originariis emanarunt, et quae ratione nobilitatis et civilitatis naturalis et originariae aliis competunt, pro eisdem conclavistis in specie emanassent, seu emanarent², et eis naturaliter de iure, statuto, consuetudine, fundatione, vel aliâ, competere, auctoritate et tenore similibus indulgemus:

§ 5. Singulosque conclavistas praedictos a solutione et exactione decimarum ecclesiasticarum ubique locorum et ex quacumque quantumvis urgentissima et inexcogitabili causâ et occasione, etiam ad instantiam imperatoris, regum, et rerumpublicarum, etiam Venetiarum, ac quo-

¹ Forsan deest vox cive (R. T.).

² Edit. Main. legit emanarunt (R. T.).

A solutione decimarum eximit.

rumcumque aliorum principum impositarum, et imponendarum pro tempore, liberamus et eximimus, liberosque et exemptos fore et esse decernimus:

Remittit fructus mala perceptos ob non recitationem horarum canonicarum.

§ 6. Ipsisque conclavistis singulis quoscumque fructus, redditus et proventus ecclesiasticos, etiam occasione pensionum annuarum ipsis vel eorum alicui reservatarum, ratione omissionis recitationis horarum canonicarum indebite perceptos, cuiuscumque quantitatis fuerint, gratiose remittimus et condonamus:

Dispensatioque super inhabilitate ad sacros Ordines.

§ 7. Ac cum eis super inhabilitate, per eos propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo quod censuris huiusmodi ligati missas et alia divina officia, dummodo tamen non in contemptum clavium, celebraverint, aut alias in divinis se immiscuerint, ut, illa et aliis praemissis non obstantibus, ad omnes, etiam sacros et presbyteratus ordines alias rite promoveri, et in illis, ac in susceptis per eos alias rite ordinibus, etiam in altaris ministerio ministrare, etiam libere et licite valeant, dispensamus¹:

Ab eis omnem natalium maculam abstergit.

§ 8. Ac eosdem conclavistas, si qui eorum defectum natalium ex quocumque damnato et illicito coitu², etiamsi ex nobilissimis parentibus et vilibus feminis forsitan procreati sint, etiamsi legitimi alias existant, legitimamus, omnemque ab illis geniturae huiusmodi maculam sive notam abstergimus et abolemus, ac natalibus restituimus;

Ac habilitat ad successiones et haereditates.

§ 9. Et cum eorum singulis, ut in quibuscumque bonis paternis et maternis, et aliorum consanguineorum, seu cognatorum, vel aliorum quorumcumque, sine tamen praedictis venientium ab intestato, vel ex fideicommissis, seu alias de iure valida dispositione succedere, et illa do-

¹ De aetate et qualitate promovendorum ad Ordines habes in Concilio Tridentino, sess. xxii, cap. ii et xii.

² Videtur deesse verbum *contraxerint* (R. T.).

nationis vel alio quovis titulo consequi et habere, ac ad aequales portiones cum legitimis succedere, eos ad omnia iura, legitimas successiones, ex testamento vel ab intestato haereditates, legata, libertates restituendo et reintegrando realiter et cum effectu,

§ 10. Ac ad dignitates, honores, et quaecumque alia officia secularia, publica vel privata, etiam assumi, illaque gerere et exercere, in omnibus et per omnia, ac si de legitimo matrimonio procreati forent, ac eodem defectu non obstante, si aliud canonicum eis impedimentum non obsistat, ut clericali characterem, qui illo nondum insigniti, ac ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, si nondum ad illos promoti sint, promoveri, ac postmodum characterem et ordinibus huiusmodi, illorumque privilegiis, uti, ac in eisdem ordinibus etiam in altaris ministerio ministrare, ac quaecumque, et qualicumque, cum cura et sine cura, beneficia ecclesiastica, etiamsi personatus, administrationes et officia, etiam curata et electiva in cathedralibus et metropolitanis, vel collegiatis ecclesiis, seu parochiales ecclesiae, vel earum perpetuae vicariae, ac canonicatus et praebendae, dignitates, non tamen principales, in collegiatis ecclesiis huiusmodi fuerint, si sibi alias canonice conferantur¹, aut ipsi eligantur, praesententur, vel alias assumantur ad illa, et instituatur in eisdem, recipere et retinere libere et licite valeant²:

§ 11. Omnesque et quaecumque gratiae, provisiones, commendae, et quaevis aliae litterae apostolicae, etiam in forma Brevis, pro illis expediendae³, gratis ubique expediantur, tam de capienda possessione nomine camerae apostolicae, quam in forma litterarum apostolicarum, ubi illis su-

¹ Edit. Main. habet *conferant* (R. T.).

² Subintellige *dispensamus* (R. T.).

³ Edit. Main. habet *expediendis* (R. T.).

Necnon ad honores et dignitates.

per provisionibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum dari poterunt, prout nostris familiaribus continuis commensalibus, etiam gratis dentur et concedantur, ac dari et concedi omnino debeant, praecipimus et mandamus:

Indulta circa pensiones transferendas usque ad summam scutorum 200 centum auri de camera.

§ 12. Ac eisdem conclavistis, et eorum singulis, ut quicumque loci Ordinarii, vel canonici metropolitanarum seu aliarum ecclesiarum, aut personae quaecumque ecclesiasticae, tam in Romanam curiam quam extra eam, ad id per eos et eorum singulos eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas eis et eorum singulis super quibuscumque fructibus, redditibus et proventibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura et sine cura, secularium et quorumvis Ordinum regularium, seu fructus, redditus et proventus huiusmodi beneficiorum reservatos, seu reservandos, etiamsi alias semel vel pluries translatae seu translatae fuerint, usque ad summam centum ducatorum auri de camera similium, in toto vel in parte, ac etiam in mortis articulo, cassare et extinguere; et, postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas, seu fructus, redditus et proventus huiusmodi, usque ad summam praedictam, uni vel pluribus aliis personis ecclesiasticis, per eosdem conclavistas et eorum singulos nominandis, etiam quaecumque, quocumque et qualicumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, similiter eis, quoad vixerint, vel eorum procuratoribus legitimis, eisdem modo et forma, quibus eisdem conclavistis reservatae seu reservatae fuerint, etiam absque beneficiis ipsa obtinentium consensu, integre persolvendas, ac per eos propria auctoritate percipiendas, exigendas et levandas, reservare, constituere, concedere et assignare valeant; atque in possessione dictas pensiones exigendi, in qua ipsi conclavistae tempore translatio-

nis per eos praesentium vigore faciendae, existebant, in omnibus et per omnia subrogati esse censeantur, etiam concedimus et indulgemus; etiamsi similem gratiam a praedecessoribus nostris alias forsitan obtinuerint, seu quilibet eorum obtinuerit, illius effectu cumulative eos gaudere et potiri volumus; decernentes, ipsas translationes et novas reservationes, constitutiones et assignationes pensionum, seu fructuum, reddituum et proventuum huiusmodi, plenam roboris firmitatem obtinere, ipsosque beneficia, super quorum fructibus, redditibus et proventibus reservatae fuerint, obtinentes, ad illas persolvendas efficaciter obligatos fore:

§ 13. Ac cum eisdem conclavistis, quod, ratione quarumcumque pensionum annuarum eis et eorum cuilibet super quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, ut praefertur, vel alias quomodolibet qualificatis (non tamen ultra summam ducentorum ducatorum parium pro quolibet) nunc et pro tempore reservatarum et reservandarum, habitum et tonsuram clericales gestare, et in illis, dummodo alias ipsi habitum decentem et honestum deferant, incedere minime debeant, nec ad id a quocumque desuper cogi, seu compelli; minusque aliquas sententias, censuras, etiam privationis seu cessationis ipsarum pensionum poenas, occasione praemissorum, incurrere possint; sed easdem pensiones ad praedictam summam ducentorum ducatorum ascendentes, et reservatas ut praefertur, etiamsi matrimonium contraxerint, cum unica tamen et virgine, recipere et retinere;

§ 14. Postremo, quod bona quaecumque ad dictos conclavistas et eorum quolibet spectantia, et per eos (etiam ratione quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam canonicatum, et praebendarum, ac dignitatum, etiam maiorum et principalium, etiam speciali nota et ex-

Habitu clericalem gestare non teneantur ob dictas pensiones, summam ducentorum non excedentes nunc in contracto semel matrimonio vivere possunt.

Ad id non tenentur.

pressionem dignarum quarumcumque, per eos aliis obtentorum et obtinendorum, aut aliis quomodolibet, et quovis quaesito colore vel ingenio, seu eorum industria, licite tamen) acquisita et acquirenda, etiam in Urbe, eiusque districtu, et ubique existentia¹, spoliis minime subiaceant; sed conclavistae praefati, etiam si Religioni² alicuius militiae, etiam sancti Ioannis Hierosolymitani, adscripti fuerint, de illis in favorem quarumcumque personarum, etiam si curiales esse desierint, et in quocumque loco quantumvis remoto eos decedere contigerit, testari et aliis disponere, iisque; ab intestato decedentibus, legitime eorum haeredes quicumque succedere libere et licite valeant, simili modo concedimus et indulgemus;

Esequutores deputati.

§ 15. Praecipientes ac mandantes dilectis filiis nunc et pro tempore existentibus S. R. E. camerario, thesaurario, praesidentibus clericis camerae nostrae apostolicae, et quibusvis aliis spoliatorum huiusmodi collectoribus, et subcollectoribus, ac militiarum praefatarum officialibus, aut prioribus, ne in huiusmodi bonis manus apponant, neque haeredes praefatorum conclavistarum desuper molestare audeant seu praesumant: ac etiam decedentes donationes per viam testamenti et codicillorum, per ipsos conclavistas de eorum bonis huiusmodi faciendas, semper et perpetuo validas et efficaces fore;

A registro camerae eximit.

§ 15. Nec eosdem conclavistas, eorumve aliquem, ad praesentes litteras in dicta camera insinuandum aut admitti et registrari petendum teneri, nec illas, etiam si illae intra tempus legitimum insinuatae, admissae, seu registratae non fuerint, propterea minus validas censi, sed suos plenarios effectus sortiri debere;

Clausulas praeservativas apponit.

§ 17. Ac easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, sub quibus-

¹ Id est bona; ed. Main. legit *existentium* (R. T.).

² Erronee edit. Main. legit *Religionis* (R. T.).

vis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis et constitutionibus apostolicis, similium gratiarum revocatorum, vel quae eas limitarent seu moderarent, quae a nobis, et dicta Sede pro tempore, et ex quibusvis causis, etiam urgentissimis, etiam in favorem fidei, ac divini cultus augmentum, etiam consistorialiter, vel aliis, quavis auctoritate hactenus, vel in posterum emanaverint, minime comprehensas esse, sed quoties illae emanabunt, toties easdem praesentes in pristinum statum restitutas, repositas et reintegratas esse censi;

§ 18. Sicque per quoscumque iudices et commissarios, quavis auctoritate fungentes, in quavis causa et instantia (sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate), ubique iudicari et definiri debere, irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari;

§ 19. Et insuper dilectis filiis rescribendario et computatori litterarum apostolicarum, et aliis ad quos spectat, in virtute sanctae obedientiae, et sub poena indignationis nostrae, motu simili, et ex certa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine per apostolica scripta mandamus, ut litteras apostolicas praedictas super praemissis omnibus et singulis, tam conjunctim quam separatim, ac pro singulis quibus concessa fuerunt, ac seorsum et separatim, cum omnibus et quibuscumque derogationibus, decretis et clausulis in eis contentis, gratis de mandato nostro ubique, in omnibus officiis, etiam abbreviatorum, sollicitatorum, secretariorum, plumbique et registri, absque aliqua pecuniarum exactione, etiam per viam compositionis faciendam, omni contradictione et dilatione cessantibus, signent, expediant et expedire faciant.

Iussio quod dictas litteras gratis expediantur.

§ 20. Non obstantibus praemissis, ac

Contrariis derogat.

decreto de eorumdem notariorum numero, etiam si ad illum nondum sit devenum, cui per hoc aliis non intendimus derogare, ac una de insolescentibus et altera nostris de praestando consensu in pensionibus, ac felicis recordationis Pii Papae IV de similibus vel dissimilibus gratis in camera apostolica infra tres menses praesentandis et registrandis, ac Pii V, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, contra illegitimos, necnon Pictaviensis concilii, et aliis apostolicis, ac etiam in universalibus, provincialibusque conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus, ac ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum, etiam sancti Ioannis Hierosolymitani, ac etiam Urbis Romanae, et aliarum civitatum, oppidorum, terrarum, et camerae praedictae, ac quarumvis universitatum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis, decretis, etiam novis reformationibus et legibus, tam pontificiis quam imperialibus, regiis et ducalibus, et sacris canonibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, ac locis quibuscumque, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam in vim contractus et statuti perpetui continentibus, ac etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, et aliis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis (illis praesertim, quibus inter alia caveri dicitur expresse, quod beneficia Urbis non nisi personis, sub certis modo et forma inibi qualificatis, et oriundis ex certis locis, ac trium Ordinum et militiarum expresse professis conferri et

¹ Nisi legendum sit *etiam vim* (R. T.).

commendari possint disponentibus); quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et forma in illis tradita inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si aliquibus, communiter aut divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem.

§ 21. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, et sigillo ac manu alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis et subscriptis, eadem fides tam in iudicio quam extra adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Nomina autem conclavistarum, qui in conclavi huiusmodi interfuerunt sunt haec, videlicet:

Venerabilis frater noster Ioannes Vincentius Spinula Ordinis fratrum Eremitarum sancti Augustini episcopus Tagastensis, sacrista, et dilecti filii Paulus Alaleo, canonicus, Ioannes Baptista etiam Alaleo, et Carolus Antonius Vaccarius, clerici respective, perpetui beneficiati, beneficiatus et clericus respective nuncupati basilicae Principis apostolorum de Urbe, et Petrus Ciannariconus perpetuus beneficiatus ecclesiae Lateranensis magistri caeremoniarum; Mutius Riccerius Cameriniensis canonicus ecclesiae sancti Angeli

in Foro Piscium, collegii S. R. E. cardinalium secretarius; Raphaël Pinchiarus presbyter Bononiensis, et Livius Sonantius Reatinus clericus, nostri etiam dum cardinalatus honore fungebamur: Stephanus Racanus Spoletanus, Hortensius Bales-trerius Fanensis dioecesis presbyter, et Ioannes Caesar Troianus de Paliano clericus, seu laicus, Antonii Ostionsis Sauli; Franciscus Fuccius Tifernas, et Ioannes Iacobus Baldinus de Apiro Camerinensis dioecesis clericus, Benedicti Portuensis Iustiniani; Matthaëus de Zannis laicus Bononiensis, et Angelus Orius clericus Anconitanus, Francisci Mariae Praenestinis a Monte; Sebastianus Brussatus clericus Casalensis, et Cambius Artosinus Foroliviensis, miles militiae Ss. Mauriti et Lazari, Francisci Tusculani Sfortiae; Caesar Melottus canonicus ecclesiae sancti Laurentii in Damaso de Urbe, et Rodolphus Mancinus clericus Perusinae dioecesis, Alexandri Albanensis de Monte Alto, venerabilium fratrum nostrorum episcoporum; Alphonsus Carandinus clericus coniugatus Mutinensis, et miles militiae Iesu Christi, Petrus de Castro Toletano, et Tobias Aldinus Caesenatensis clericus, Odoardi nuper sanctae Marie in via lata Farnesii; Franciscus Cavalcantes perpetuus commendatarius monasterii sancti Petri de Laderchia, aliàs de Riolo Imolensis dioecesis, et Ioannes Baptista Buttus clericus Assisiensis, Octavii S. Laurentii in Lucina Bandini; Hieronymus Signorellus perpetuus commendatarius monasterii sancti Petri Vallis Dasinae Nucerinensis dioecesis, Iustinus Iaconus Camerinitis, et Palmerius de Palmeriis Tiburtinae dioecesis clericus, Bartholomaei sanctae Mariae in Transtiberim Coesii; Petrus Calabrinus Mutinensis, et Stephanus de Rosis Cathacensis presbyter, Bonifacii sancti Petri ad Vincula Bevilacqua; Bandinus de Nores Nicosiensis, Antonius Doctus Fer-

rariensis, et Augustinus Mongardus, clericus Montis Politiani, Roberti sanctae Praxedis Bellarminii; Fabius Tanianus Pistoriensis, Gherardus Gherardus Urbevetanus, et Nicolaus Accursinus de sancta Flora, clericus Ioannis Baptistae sanctorum Marcellini et Petri Deti; Aemilius Sperellus Assisiensis, et Franciscus Tedeschius, laici Imolensis Dominici Ss. XII Apostolorum Gymnasii; Ioannes de Zunega Pacensis, et Gabriel Pratus, clericus Astenses, Antonii sanctae Balbinae Zappatae; Iacobus Antonius Rigottus canonicus Tridentinus, et Iacobus Francischinus, clericus Veronenses, Caroli sancti Caesarei Madrutii; Iacobus Benedictus Nicosiensis, et Iulius Saracenus Vicentinus, presbyteri, ac Franciscus Lambertus clericus Florentinus, Ioannis sancti Marci Delphini; Octavius Baccius canonicus Ecclesiae sanctae Mariae Maioris, etiam de Urbe, et Carolus Falcinellus presbyter Perusinus, Scipionis sancti Chrysogoni Burghesii; Franciscus Adrianus Ceva Montis Regalis, et Antonius Crisolinus, clericus a sancta Sophia, Maffaei sancti Honuphrii Barberini; Franciscus Ferentillus nullius, seu Spoletanae dioecesis, et Petrus Roncius clericus a Campagnano Nepesinae dioecesis, Ioannis Garziae Ss. Quatuor Coronatorum Millini; Ioannes Ferrarinus Regiensis, et Franciscus Baruffaldus Cremonensis clericus, Marcelli Ss. Quirici et Iulittae Lantes; Claudius Ruthy Bisuntinae dioecesis et Blasius Factorius presbyteri Ariminensis, Michaëlis Angeli S. Bartholomaei in insula Nazareth; Alexander Biffius Florentinus et Ioannes Criscentus laici Corrigientis, Fabritii sancti Augustini Veralli; Claudius Susannius perpetuus commendatarius monasterii sancti Michaëlis de Pola Polensis dioecesis, S. Benedicti seu alterius Ordinis, et Franciscus Landus presbyter Tyburtinus, Ioannis Baptistae S. Ceciliae Lenii; Alexander Viola presbyter Aqu-

lanus et Ioannes Paulus Leonardus clericus seu laicus Beneventanus, Decii Ss. Ioannis et Pauli Caraffae; Augustinus Ioiosius presbyter Sancti Severini et Gaspar Morellus Romanus, Dominici S. Martini in montibus Rivarolae; Sigismundus Thadeus Florentinus et Iosephus Trullier Lingensis, et Carolus Gurgas clericus Bitterrensis, Ioannis sancti Eusebii Bonsii; Bernardinus Zampa clericus de Sarnano Camerinensis dioecesis et Lauretus de Franchis presbyter Neapolitanus, Philippi sanctae Mariae de Populo Philonardi; Cornelius Henricus Notmanus Leodiensis et Bartholomaeus Iunchettus de Mutiliano clericus Faventinae dioecesis, Petri Pauli Ss. Nerei et Achillei Crescentii; Ioannes Alphonsius presbyter Ianuensis et Ioannes Antonius Pasiadescus laicus seu clericus Albiganensis dioecesis, Iacobi S. Mariae de Pace Serrae; Rainaldus Magnus Sarsinatis, canonicus praedictae ecclesiae sancti Laurentii in Damaso, et Petrus Antonius Pugliolus presbyter Mutinensis, Augustini S. Mariae in Araceli de Araceli; Didacus de Savedra canonicus Compostellanus et Ioannes de Roias clericus Seguntinus, Gasparis S. Crucis in Hierusalem Borgiae; Franciscus Maria Costacutus Ianuensis et Petrus Riccius presbyteri Romanus, Felicis sancti Laurentii in Pane et Perna de Asculo; Alexander Minerbetus Florentinus et Horatius Piccinardus clericus Romanus, Roberti sanctae Pudentianae Ubaldini; Timotheus Vannius Viterbiensis et Aurelius Martignonus clericus Mediolanensis, Tyberii S. Priscae Muti; Petrus Palla Reatinae dioecesis et Paulus Vicarellus clericus Urbevetanus, Iulii sanctae Sabinae Sabellii; Michaël Angelus Anichianus clericus Lucensis et Antonius Botta clericus seu laicus Camerinensis, Petri sancti Thomae in Parione Camporei; Simon Brunus Nonantulanus, Sanctes Foroso clericus Veronensis et Tyberius Fonsius laicus Eugubinus, Mat-

thaei sancti Hieronymi Illyricorum Priuli; Gaspar Lusiganus Constantinopolitanus et Delius Cornices clericus Narniensis dioecesis, Scipionis sanctae Susannae Cobellutii; Antonius Benedellus presbyter Nonantulanus et Ioannes Thomas Guglielmus laicus seu clericus Pisarenensis dioecesis, Petri Sancti Salvatoris in Lauro Valerii; Bernardinus Saracinellus Urbevetanus et Petrus Franciscus Busca laici seu clericus, Iulii sanctae Mariae supra Minervam Romae; Antonius Grassellus clericus Nucerinensis dioecesis et Flaminius Maggius laicus, Caecaris S. Petri in monte Aureo Gherardi; Lazarus Carafinus Cremonensis et Ioannes Bonus clericus Astensis, Desiderii sancti Clementis Scabiae; Dionysius Damianus Narniensis et Franciscus Bevolus clericus Tifernas, Stephani sanctae Mariae in Via titularum presbyterorum Pignatelli nuncupatorum; Petrus Franciscus Bonioannes presbyter Firmanus praedictae ecclesiae sanctae Mariae Maioris praepositus et Franciscus Fracasimus laicus Urbevetanus, Andreae sanctae Mariae in Vialata Peretti; Iosephus Fontanella Regiensis et Petrus Paulus Meis clericus coniugatus Campanensis dioecesis, Alexandri sancti Eustachii Estensis; Clemens Merlinus clericus Foroliviensis et Paulus Boscus laicus seu clericus Bononiensis, Caroli Emanuelis sancti Nicolai in carcere Pii; Ioannes Restius Ragusinensis et Petrus Paulus Palmutius laici seu clericus Tuderlinus, Aloysii sancti Angeli in Foro Piscium Caponii; Everardus Medius Florentinus et Octavianus de Lotto clericus coniugatus, et miles praedictae militiae sancti Stephani, Caroli sanctae Mariae in Dominica Medices; Dominicus Fedinus canonicus praedictae ecclesiae sanctae Mariae Maioris et Emilis Feus miles eiusdem militiae S. Stephani, Alexandri S. Mariae in Cosmedin Ursini diaconorum S. R. E. cardinalium etiam nuncupatorum; Laurentius Bernardinus Lucensis, Bernardinus de Lupis de sancto Ore-

sto presbyteri nullius dioecesis et Angelus Colius laicus seu clericus Senensis, bonae memoriae Petri episcopi Sabinensis Aldobrandini; Urbanus Paleonus Civitatis Realis Reatinae dioecesis et Gregorius de Benedictis clerici Maceratensis, Iacobi sancti Stephani in Monte Caelio Sannesii; Franciscus Maria Sinibaldi Frosenepromiensis, Antonius Ghirlandarius Florentinus et Pompeius Normilla clerici coniugatus Venerabilis Ladislai nuper eiusdem sanctae Mariae supra Minervam similiter titularum eiusdem S. R. E. presbyterorum cardinalium defunctorum; Frater Christophorus Fucciarius Perusinus, Ordinis sancti Augustini, magister in theologia cum dicto Ioanne Vincentio episcopo, frater Ferdinandus Astoricensis dioecesis de Matre Dei Ordinis Carmelitarum Discalceatorum confessarius; Cynthus Clemens Senogalliensis, canonicus praedictae ecclesiae Lateranensis, et Camillus Gorus clericus coniugatus physici; Prosper Cecchinus chirurgus, Caesar Magnolus aromatarius, Ioannes Baptista Gallus Urbinatensis et Ioannes Maria Lolius Urbevetanus eius adiutores; Linus Blasinus de sancto Oretto nullius dioecesis, custos fontis; Gabriel Renzonus, Fesulanae dioecesis, secretarii eiusdem collegii adiutor; Antonius Pacificus, Camplanae dioecesis, magistri caeremoniarum adiutor; Blasius Zucchius et Riccius Tonsius barbitonsores; Andreas Boccalinus et Alexius Mollia, eorum adiutores; Antonius Bernasconus caementarius; Ioannes Volpelta faber lignarius; Ioannes Augustini Mediolanensis, Ioannes Sorcius, Ioannes ad Rotundam, Ioannes de Remedio, Antonius Mecus, Dominicus Covata, Hieronymus Tamansinus et Felicionus, scopatores conclavis.

Decretum
poenale.

§ 22. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, donationis, receptionis, creationis, constitutionis, assignationis, decorationis, aggregationis, liberationis, exemptionis, re-

missionis, condonationis, dispensationis, legitimationis, abstersionis, abolitionis, restitutionis, decretorum, concessionum, indulgentiarum, praeceptorum, mandatorum, derogationis voluntatum, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXX, idibus martii, pontif. nostri anno 1.

Dat. die 15 martii 1622, pontif. an. 1.

III.

Indictio universalis iubilaei ad divinum auxilium initio pontificatus implorandum.

Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,

Universis christifidelibus, ad quos praesentes litterae pervenerint, salutem et apostolicam benedictionem.

Spiritus Domini, cuius inenarrabili providentia regimur et gubernamur, se neminem suorum spernere, hoc tempore praecipue demonstravit; cum abundantiam misericordiae suae in humilitatem nostram derivare dignatus, in supremam B. Petri Sede nos collocando, universi gregis sui curam, nullo meritorum suffragio, nobis commisit. In quo, ut divina agnoscimus dona, ita etiam formidamus iudicia. Quoties enim creditum munus mentis oculo circumspicimus, toties oneris gravitas nos terret, virium nostrarum infirmitatis conscientia conturbat. Gregem siquidem innumerabilem, per universum orbem sparsum, nobis creditum cernimus, et gregem quidem non auro aut argento, sed aeterni

Causa adiecti
huius iubilaei.

1 Huiusmodi iubilaeum omnes Pontifices solent indicere in primordiis sui regiminis, nonnullasque constitutiones legere est in nostra collectione.

Patris unigeniti Iesu Christi Domini nostri sanguinis pretio acquisitum, non paucis in locis non solum pastoribus, sed pascuis etiam destitutum; hinc luporum insidiae non cessantes, illinc praedonum et hostium violentia mactare et perdere adnitentium. Quapropter ad Dominum cum propheta clamare compellimur: *Exaltatus, humiliatus sum et conturbatus; terrores tui conturbaverunt me, circumdederunt me sicut aqua, tota die circumdederunt me simul*; ac nisi eius auxilium, qui nostris humeris tantum pondus imposuit, nobis adfuturum confideremus, animo plane concideremus. Sed quoniam benignus est Dominus, et non derelinquit sperantes in se, infirmitatem nostram, licet tanto oneri longe impari, gratiae suae virtute confortabit ac tribuet, ut sufficere valeamus. Id vero ut impetrare ab Aeterno Pastore mereamur, ad vestras orationes et bona opera confugere ex more Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum decrevimus. Vos enim, quibus nostra pastoralis impendenda est sollicitudo, apud Deum pro nobis intercedendo, non vestram minus, quam nostram procurabitis spiritualem utilitatem. Quamobrem, ut maiori cum fructu administrationi nostri officii suffragari ad divinum auxilium consequendum possitis, de thesauro Ecclesiae, cuius nos dispensatores sumus, abundanter erogando, ad veram poenitentiam et pia opera vos incitandos duximus. Dignos itaque fructus poenitentiae faciamus, animas nostras Domino humiliemus, et in hoc sacro quadragesimali tempore, ubi, eo durante, publicatae hae nostrae litterae fuerint, ad pensum sanctae institutionis aliquid addamus, corda nostra scindamus, et in oratione, ieiunio ceterisque pietatis operibus unanimiter perseveremus.

1 Erronee edit. Main. legit nisi ... nobis adfuturum consideremus, animos plane consideremus (R. T.).

§ 1. Quapropter in hac alma Urbe nostra a cappella nostra publica palatii apostolici ad basilicam Principis apostolorum in Vaticano, necnon ab ecclesia S. Mariae Angelorum nuncupata ad basilicam sanctae Mariae Maioris, proxima hebdomada, quae erit post quartam dominicam quadragesimalae, quarta et sexta feria respective, solemnes processiones de more indicimus, ad quas basilicas nos, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, necnon patriarchis, archiepiscopis atque episcopis, quos in Romanam Curiam adesse contigerit, ac christianorum regum et principum oratoribus apud nos existentibus, aliisque praelatis atque officialibus Romanae curiae, universoque clero et populo comitante, accedere, dictasque processiones celebrare statuimus. Ut autem divinam opem efficacius imploremus, et simul effusis multorum precibus fructuosius exaudiamur, omnes et singulos utriusque sexus christifideles ubique existentes enixe in Domino hortamur, et paternam charitate monemus, ut, qui in hac alma Urbe sunt, dicta hebdomada, aut saltem altera sequenti, qui vero extra Urbem in quibusvis orbis terrarum locis existunt, proxima aut altera sequenti hebdomada post praesentium notitiam, pias ad Deum preces effundant, ut Ecclesiam suam sanctam tueatur et protegat, haereses undique evellere et extirpare, fidem sanctam catholicam adaugere et propagare, pacem et veram concordiam largiri dignetur; nobis vero vires tribuat, quibus susceptum onus ad eius nominis gloriam, fideliumque et animae nostrae salutem, administrare valeamus. Et ii quidem, qui in eadem Urbe hic praesentes sunt, praedictas Principis apostolorum ac sanctae Mariae Maioris basilicas, vel unam ex eis quam maluerint, qui vero alibi extra Urbem erunt, ecclesiam seu ecclesias per locorum Ordinarios, seu eorum vicarios, aut de eorum mandato, aut

Indictio iubilaei de quo in rubrica.

iis deficientibus per eos, qui inibi curam exercent animarum, deputandam seu deputandas, quocumque sibi beneviso eiusdem hebdomadae die vel diebus, saltem semel devote visitent. Omnes praeterea quartâ et sextâ feria et sabbato eiusdem vel alterius sequentis hebdomadae ieiunent, et, quantum pro suo quisque arbitrio iudicaverit, eleemosynas erogent, atque intra hoc ipsum tempus sacerdotibus ab Ordinario approbatis peccata sua confiteantur, et die dominico dictum sabbati diem proxime subsequente, vel alio die sequentis hebdomadae die, arbitrio confessarii, sanctissimae Eucharistiae sacramentum devote percipiant. Qui autem in navigatione vel itinere fuerint, eo peracto, haec ipsa faciant et exequantur; qui vero regulares utriusque sexus in claustris perpetuo degunt, vel in carcere, aut captivitate detinentur, vel propter corporis infirmitatem, aut aliud quodcumque impedimentum, superius expressa seu eorum aliqua facere seu adimplere nequiverint, sacerdotis confessarii approbati ab Ordinario, quem elegerint, arbitrio, praedicta omnia et singula vel eorum aliqua in alia pietatis opera commutare, vel in aliud tempus, proximum tamen, differre valeant.

Concessio plenariae indulgentiae.

§ 2. Quae omnia, ut eo libentius praestare studeant, quo uberius spiritualibus muneribus et gratiis a nobis se reflectos esse cognoverint, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ ligandi atque solvendi potestate, quam Deus nobis licet indignis contulit, omnibus et singulis praedictis, qui praedicta adimpleverint, plenissimam peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et elargimur. Necnon eisdem fidelibus etiam cuiuscumque Ordinis, congregationis

et instituti regularibus utriusque sexus facultatem impertimur eligendi sibi presbyterum confessarium tam secularem quam cuiusvis Ordinis vel instituti regularem, ex approbatis ab Ordinariis locorum, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quovis modo vel causâ latis, seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam in casibus tam locorum Ordinariis, quam nobis et Sedi Apostolicae, etiam in litteris die Coenae Domini legi consuetis, atque aliâ etiam per quascumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodolibet reservatis, in foro tantum conscientiae, hac vice dumtaxat absolvere, et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis tantummodo exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare (iniunctâ tamen eis et eorum cuilibet in supradictis casibus poenitentia salutari, ac aliis iniungendis) possint et valeant.

§ 3. Mandantes insuper venerabilibus fratribus nostris patriarchis, archiepiscopis, episcopis, et aliis quibuscumque ecclesiarum praelatis et locorum Ordinariis, in virtute sanctae obedientiae, ut, cum harum litterarum transumpta aut exempla acceperint, illa statim per suas provincias, ecclesias, dioeceses publicent et publicare faciant, cleroque et populo sibi subiecto solemnes processiones, sicut nos in praedictâ Urbe indiximus, indicant et celebrent. Per praesentes autem, super aliqua irregularitate publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate aut inhabilitate quomodolibet contractâ non intendimus, nec etiam in foro conscientiae, dispensare, neque ullam facultatem tribuere dispensandi. Ac declaramus has ipsas praesentes,

Iubilaeum ubique locorum publicandum.

quoad absolutionem in foro conscientiae et poenitentiali tantum, non autem in foro fori seu contentioso, consequendam, neque etiam quoad dictum forum conscientiae iis qui ab aliquo iudice excommunicati, suspensi vel interdicti, seu aliâ in sententias et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus celebrationis huiusmodi iubilaei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, neque pariter haereticis aut schismaticis specialiter declaratis seu condemnatis ullo modo suffragari.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus absolvendi facultas, in certis tunc expressis casibus, ita specialiter Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles iubilaei, indulgentiarum aut facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari valeat, necnon quorumcumque Ordinum, congregationum et institutorum regularium (iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, congregationibus et institutis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis: quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut expressio habenda vel quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac formam in illis traditam penitus servatâ habentes, hac vice specialiter et expresse ad effectum praesentium derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 5. Volumus autem ut praesentium transumptis vel exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo

personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique gentium et locorum adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXX, decimosexto kalendas aprilis, pontificatus nostri, anno I.

Dat. die 17 martii 1621, pontif. anno I.

IV.

Confirmatio litterarum Clementis VIII et Pauli V super regimine et visitatione monasteriorum monialium Ordinis Carmelitarum Discalceatarum in regno Galliae¹.

**Gregorius Papa XV,
ad futuram rei memoriam**

Cum pridem (postquam felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster monasterium monialium Ordinis Carmelitarum Discalceatarum² noviter tunc in civitate Parisiensi erectum, eiusque abbatissam, seu priorissam, et conventum ab Ordinarii loci iurisdictione et superioritate exemerat, ac Sedi Apostolicae immediate, ac visitationi et correctioni commissarii generalis Ordinis Carmelitarum Discalceatorum subiecerat, et, ex eo quod Ordo praedictus Carmelitarum Discalceatorum in regno Franciae tunc nondum introductus erat, voluerat, ut donec Ordo praedictus in dictum regnum introduceretur, monasterium praedictum visitationi et correctioni prioris generalis Ordinis Carthusiensis, ac administrationi trium virorum in litteris apostolicis super ipsius monasterii erectione expeditis nominatorum subiectum esset³) per recolendae memoriae Paulum Papa V, etiam praede-

Quae a Clemente VIII et Paulo V circa moniales Ordinis Carmelitarum Discalceatarum regni Franciae statuta sunt reinsert.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

² Edit. Main. legit *Discalceatorum* (R. T.).

³ Haec Clementis VIII litterae desunt; vide iam de hisce rebus in tom. XI, pag. 352 seq. (R. T.).

cessorem nostrum, accepto, quod dictus generalis in vim decreti in capitulo generali posterioris Ordinis celebrato facti, onus huiusmodi recusaverat, idem Paulus praedecessor, ne monasterium praedictum aliquod in spiritualibus detrimentum pateretur, de prudentia, fide, et integritate dilecti filii nostri Maphaei tituli sancti Honuphrii presbyteri cardinalis Barberini nuncupati, tunc in minoribus constituti, et tunc archiepiscopi Nazareni ac Apostolicae Sedis apud clarae memoriae Henricum Francorum regem christianissimum nuncii, plurimum in Domino confisus, eidem Maphaeo cardinali, et pro tempore dictae Sedis nuncio in regno praedicto commoranti, ut singulis trienniis (donec aliud circa praemissa ab Apostolica Sede mandatum foret, et etiam si dicti fratres Carmelitae Discalceati tunc iam forsitan Parisiis, vel alibi, in dicto regno conventus obtinerent, aut imposterum assequerentur) aliquem presbyterum secularem aetate gravem ac vitae et probitatis spectatae¹ (ex duobus sibi per praedictos administratores nominandis ac praesentandis) in visitatorem dicti et aliorum monasteriorum monialium Carmelitarum Discalceatarum in dicto regno eatenus erectorum et deinceps erigendorum deputare, ac illum sic deputatum² eius arbitrio etiam infra triennium revocare, ac, finito triennio, ad aliud triennium, et non ultra, confirmare, auctoritate apostolica, posset et valeret, facultatem et auctoritatem concesserit et impertitus fuerit; ac visitatori sic, ut praefertur, deputato, ut³ praedictum, nec non alia quaecumque monasteria monialium primodicti Ordinis in toto regno praedicto tunc et pro tempora erecta, eorumque su-

¹ Aptius in loco parallelo Const. Pauli V legitur *vitae probitate spectatum* (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit *deputatae, ac deputandae* (R. T.).

³ Particula *ut* nos addimus (R. T.).

periores, abbatissas seu priorissas, et moniales, ceterasque personas in eis degentes visitare, ac tam in capite quam in membris corrigere, reformare ac in singulorum vitam, mores, ritus et disciplinam inquirere, nec non (evangelicae et apostolicae doctrinae, sacrorumque canonum et generalium conciliorum decretis, et sanctorum patrum traditionibus, ac regularibus dicti Ordinis institutis inhaerendo) quaecumque mutatione, correctione, reformatione, renovatione, innovatione, aut etiam ex integro editione indigere cognosceret, immutare, corrigere et reformare, emendare, revocare et de novo constituere, abusus quoscumque tollere, bonas et laudabiles institutiones, et in primis divinum cultum ac monasticam disciplinam et regularem observantiam, ubicumque excidissent, modis congruis restituere, ipsasque moniales et alias personas praedictas ad regularis clausurae formam, ac debitum et honestum vitae modum reducere, et, si aliquas in aliquo delinquentes reperiret, eas iuxta canonicas sanctiones et regularia dicti Ordinis instituta punire et castigare, graviora vero quaecumque in scriptis redacta ad eundem Paulum praedecessorem diligenter deferri facere, ac quascumque rebelles et praemissis non parentes per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, comperere¹, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravare, interdictum ecclesiasticum apponere, ac etiam, si opus foret, auxilium brachii secularis invocare, omniaque alia, quae visitationem et reformationem concernerent, et² pro dictorum monasteriorum eorumque monialium prospero statu dirigendo necessaria et opportuna forent,

¹ Edit. Main. legit *comperendo* (R. T.).

² Particulam *et* nos addimus (R. T.).

facere et exequi posset et valeret, similiter facultatem concesserit et impertitus fuerit¹; subinde vero dictus Paulus praedecessor, qui in praedicto Galliae regno Congregationem Clericorum Oratorii nuncupatam (in cuius generalem praepositum dilectum filium Petrum Berulle presbyterum Parisiensem, virum pietate et vitae probitate fide dignis testimoniis commendatum deputavit) erexit et instituit² (per ipsum par iter accepto, quod Congregatio praedicta ex presbyteris pietate et doctrinâ conspicuis, aetate gravibus, zeloque erga religionem catholicam et Sedem³ Apostolicam praestantibus composita erat, et uberes fructus in vineâ Domini producebat, ut sperandum esset, Petrum et futuros dictae Congregationis praepositos cum multo abbatissae, seu priorissae, et conventus eiusdem, ac aliorum primodicti Ordinis monasteriorum monialium spirituali fructu circa praemissa, si id oneris sibi apostolicâ auctoritate demandaretur, vacaturos esse), motu proprio, non ad dicti Petri, aut Congregationis, aut abbatissae, seu priorissae huiusmodi, vel aliorum primodicti Ordinis monasteriorum eatenus in dicto regno erectorum instantiam, sed ex certâ scientiâ ac merâ deliberatione suis, deque apostolicae potestatis plenitudine, facultatem Maphaeo cardinali, et pro tempore existenti Apostolicae Sedis nuncio in regno Franciae, deputandi, confirmandi et revocandi visitatorem, ac eidem visitatori sic deputato et confirmato circa primodicti ac aliorum primodicti Ordinis monasteriorum, illorumque abbatissarum, seu priorissarum, et monialium, aliarumque illorum personarum visitationem, aliaque praemissa, per ipsum, ut praefertur, concessam et attributam (circa praemissa

¹ Vide Pauli V Const. LIV in tom. XI, p. 352 (R. T.).

² Huius Congregationis institutio legitur supra pag. 206 huius tom. (R. T.).

³ Edit. Main. habet *fidem* (R. T.).

eatenus gestorum¹ revocavit ac viribus evacuavit; nec non primodictum, ceteraque primodicti Ordinis monasteria, tam eatenus in universo Franciae regno erecta, quam deinceps perpetuis futuris temporibus erigenda, curae, visitationi, correctioni et superioritati dicti Petri ac pro tempore existentis praepositi generalis eiusdem Congregationis [qui huiusmodi monasteria, eorumque superiores, abbatissas, seu priorissas, et moniales et alias personas in eis degentes visitare, ac, tam in capite quam in membris, corrigere et reformare, ac in singulorum vitam, ritus, mores et disciplinam diligenter inquirere, nec non (evangelicae et apostolicae doctrinae, sacrorumque canonum et generalium conciliorum decretis, ac Ss. Patrum traditionibus, ac regularibus primodicti Ordinis institutis inhaerendo) quaecumque mutatione, correctione, reformatione, emendatione, revocatione, et renovatione indigere cognosceret, mutare, corrigere, reformare, emendare, revocare, renovare, et de novo sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis ac constitutionibus apostolicis, regularibusque dicti Ordinis institutis non contraria condere², abusus quoscumque tollere, nec non bonas et laudabiles institutiones, ac in primis divinum cultum, disciplinam, regularemque observantiam, ubicumque excidissent, modis congruis restituere, ac ipsas moniales et alias personas praedictas ad regularis clausurae formam ac debitum et honestum vitae modum iuxta sacri Concilii Tridentini decreta reducere, et, si aliquas in aliquo delinquentes reperiret, eas iuxta canonicas sanctiones et regularia primodicti Ordinis instituta punire, corrigere, et castigare, quaecumque vero graviora reperiret, ea in scriptis redacta ad Romanum Pontificem pro tem-

¹ Quae parenthesi inclusi, non intelligo (R. T.).

² Edit. Main. habet *concedere* (R. T.).

pore existentem deferri facere, ac quas-cumque rebelles, et praemissis non parentes, per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescere, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras et poenas ipsas aggravare et reaggravare, interdictum ecclesiasticum apponere, ac, si opus esset, auxilium brachii secularis invocare, nec non omnia et singula in praemissis et circa ea quomodolibet necessaria facere et exequi libere et licite posset et valeret] ad Sedis Apostolicae beneplacitum subiecit et supposuit, prout in ipsius Pauli praedecessoris in simili forma Brevis sub die xvii aprilis mdcxiv¹ desuper expeditis litteris plenius continetur².

Atque etiam confirmata.

§ 2. Ac demum pro parte charissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi eidem Paulo praedecessori exposito, quod dictus Petrus regimini et gubernio monialium primodicti Ordinis cum multo illarum spirituali fructu ac christifidelium aedificatione vacaverat; idem Paulus praedecessor, motu scientia, deliberatione, ac apostolicae potestatis plenitudine paribus, litteras praedictas, ac omnia et singula in eis contenta, sub certis modo et forma tunc expressis, approbavit et confirmavit, prout in aliis eiusdem Pauli praedecessoris in eadem forma Brevis sub die xiv martii mdcxx desuper expeditis litteris plenius similiter continetur³.

Reclamantibus tamen monialibus et Ordinibus Carmelitarum superioribus.

§ 3. Cum autem, sicut accepimus, idem Paulus praedecessor, per eum similiter accepto, quod eius litterae praedictae non solum a fratribus, et ab omnibus monialibus Discalceatis dicti Ordinis non observatae, sed nonnulla potius contra earum tenores attentata fuerant; et propterea

¹ Erronee edit. Main legit 1714 (R. T.).

² Hae litterae Pauli V desunt (R. T.).

³ Ne istae quidem in Bullario leguntur (R. T.).

dictus Paulus de iis, quae a monialibus ad suum favorem allegabantur, nec non de praetensis eorumdem fratrum iuribus informatus, sicut ab earum procuratore exposita, et coram dilectis filiis nostris S. R. E. cardinalibus, quibus negotium audiendum et sibi referendum commiserat, deducta fuerunt et sibi relata, easdem litteras modo et forma infrascriptis observanda decreverat;

§ 4. Verum, superveniente illius obitu, litterae desuper expeditae non fuerint:

§ 5. Nos, qui subinde divina disponente clementia ad summi apostolatus apicem assumpti sumus, volentes easdem litteras, et in eis contenta quaecumque, tam a dictis fratribus, quam ab omnibus monialibus Discalceatis huiusmodi de cetero inviolabiliter observari, earumdemque monialium quieti et statui, quantum cum Domino possumus, consulere, de omnibus et singulis praemissis supra allegatis et praetensis similiter, ut praefertur, informati, nec non dictarum litterarum veriores et totos tenores, perinde ac si insererentur, praesentibus pro expressis et ad verbum insertis habentes, motu proprio et ex certa ac mera scientia et deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine litteras praedictas, ac omnia et singula in eis contenta, tenore praesentium, etiam approbamus et confirmamus, illisque omnibus et singulis inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

§ 6. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae fratribus, ac omnibus et singulis abbatissis, seu priorissis, et monialibus Discalceatis Ordinis praedicti, aliisque personis, cuiuscumque dignitatis, status, gradus et conditionis existentibus, ac quavis auctoritate et potestate fungentibus, ne per se, vel alium, seu alios, directe vel indirecte, ex quacumque causa, titulo aut quaesito colore vel ingenio, contra litterarum praedictarum continen-

Et Pauli superveniente obitu litterae apostolicae minime expeditae fuerunt.

Gregorius primas Pauli litteras ratas habet.

Easque praecipit observari.

**Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.**

tiam et tenorem venire, aut quicquam aliud moliri, intentare, aut innovare quoquo modo audeant vel praesumant: quinimo dictae abbatissae, seu priorissae, et moniales omnes et singulae eidem Petro moderno, et pro tempore existenti dictae Congregationis Oratorii praeposito generali, et aliis duobus praedictis, tamquam suis superioribus iuxta praesentium litterarum tenorem pareant et obtemperent, alioquin sententiam, sive poenam, quam rite tulerit seu statuerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Clausulae.

§ 7. Decernentes nihilominus praedictas, et praesentes litteras, et omnia et singula in illis contenta, valida firma et efficacia esse et fore, ac ab omnibus et singulis praedictis inviolabiliter observari, et ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 8. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Paulus praedecessor in eisdem litteris voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx martii mdcxxi, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 20 martii 1621, pontif. an. 1.

V.

Monasteria monialium reformatarum Ordinis sancti Benedicti in regno Franciae committuntur curae cardinalis de Rez, archiepiscopi Senonensis, et superioris monachorum reformatarum eiusdem Ordinis sancti Benedicti¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Ad militantis Ecclesiae regimen, divina dispositione, meritis licet imparibus eventi, illud prae ceteris curandum proposuimus, ut religiosorum Ordines ad pristini cuiusque regularis eorum instituti normam, quantum cum Domino possumus, reduceremus; et propterea, qui sua sponte religionis et arctioris vitae zelo ducti pristinae regulae, quam suae religionis auctores susceperunt, observantiam amplecti et de cetero sectari desiderant, eosdem non solum in eorum proposito confovere, sed etiam opportunis favoribus et gratiis prosequi solemus.

Prooemium

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Ludovicus Francorum rex christianissimus, quod non ita pridem unum monasterium monialium reformatarum nuncupatarum Ordinis sancti Benedicti sub illius primitiva regula in Pictaviensi, et successive ad illius instar aliud in Andegavensi, ac aliud in Leonensi civitatibus, nec non reliquum in oppido della Val Genomanensis dioecesis monasteria erecta, ac curae et gubernio dilectorum filiorum abbatis generalis et monachorum congregationis beatae Mariae Fuliensis etiam nuncupatae Cisterciensis Ordinis commissa fuerunt, nec non ad monasteria huiusmodi quondam Antonia de Orléans, dum vixit, priorissa monasterii monialium de Lencastro Ordinis Fontis Ebraldi sub regula sancti Benedicti Pictaviensis dioecesis, ac diversae aliae dicti monasterii moniales melioris vitae studio ductae, de licentia Sedis Apostolicae, se transtulerunt.

Nonnulla monasteria Ordinis sancti Benedicti in Gallia reperiuntur commissae curae abbatis generalis Congregationis Fuliensis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, cura et gubernium dictorum monasteriorum regularibus eorumdem monachorum institutis adversetur: et propterea his et aliis certis de causis abbas et monachi huiusmodi curae et gubernio

Interim postea huiusmodi curam ab eodem abbate Ludovico rex alius viris peti debentur.

praedictorum et aliorum pro tempore erigendorum monasteriorum dictarum monialium* vacare non possint, et trium primodictorum monasteriorum moniales curae, regimini, iurisdictioni et administrationi dilecti filii nostri Henrici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis de Rez nuncupati, ac venerabilis fratris Ioannis archiepiscopi Senonensis, nen non superiorum monachorum reformatorem Ordinis sancti Benedicti in regno Franciae se se submittere, ac multae aliae, simili studio accensae, illarum vestigia sequi desiderent; curam vero et gubernium huiusmodi Henricus cardinalis, et Ioannes archiepiscopus, nec non superior monachorum reformatorem dicti Ordinis in regno Franciae praedicti suscipere parati sint; nobis propterea dictus Ludovicus rex, ne tam salutare in Ecclesia Dei opus imperfectum remaneat, humiliter supplicari fecit, ut super praemissis modo et forma infrascriptis, providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Committit Pontifex cardinali de Rez archiepiscopo Senonensi et superiori monachorum Reformatorem Ordinis sancti Benedicti.

§ 3. Nos igitur, qui pro nostri pastoralis officii debito sanctimonialium statui prospere dirigendo libenter intendimus, pium dicti Ludovici regis desiderium plurimum in Domino commendantes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut praedicta et alia quaecumque monialium monasteria in regno Franciae pro tempore canonice erigenda Ordinis sancti Benedicti regulam et primitiva instituta cum pristino illo rigore suscipere et observare, et praedictorum superiorum curae et regimini se subicere, de consensu tamen Ordinarium, libere et licite valeant (cum hoc tamen, ut dictorum monasteriorum, postquam regulam et instituta huiusmodi susceperint, priorissae triennales esse debeant, in eodem tamen priorissae officio, ad aliud triennium dumtaxat, confirmari possint), auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indul-

gemus: ac ex nunc primodicta quatuor (praeviâ illorum a curâ, gubernio, et administratione abbatis et monachorum Congregationis huiusmodi, quatenus opus sit, opportunâ abdicatione) et quaecumque alia monialium primitivam Ordinis sancti Benedicti regulam amplecti volentium monasteria, cum eorum omnibus bonis, mobilibus et immobilibus, cuiuscumque generis, speciei, valoris, naturae, quantitatis et qualitatis existentibus, curae, regimini, administrationi et iurisdictioni Henrici cardinalis et Ioannis archiepiscopi praedictorum, quoad vixerint et eorum quilibet vixerit, ac pro tempore existentis in dicto regno superiorum monachorum reformatorem dicti Ordinis sancti Benedicti subicimus, supponimus et submittimus, illisque, vel illorum cuilibet in aliorum duorum absentia, dictarum monialium visitatorem, qui ad triennium duret, ac pro primâ vice dumtaxat superiorem ex dictis monachis reformatis eligendi et deputandi (ita tamen, ut, si Henrici cardinalis, aut Ioannis archiepiscopi praedictorum vitâ durante superior, ut praefertur, electus et nominatus non fuerit, omnis auctoritas et superioritas ad praedictorum monachorum reformatorem superiorem tunc existentem devoluta esse censeatur, et talis superior tunc omnimodâ seu ordinariâ auctoritate in dictas moniales polleat) ipsisque Henrico cardinali et Ioanni archiepiscopo necnon superiori coniunctim, vel duobus eorum in alterius absentia, omnes et singulas constitutiones et statuta praesertim a dictâ Antonia pro observatione primitivae regulae huiusmodi condita, sacris tamen canonibus et conciliis non contraria, ut praefertur, approbandi, et etiam alia similiter non contraria, ut praefertur, condendi: insuper, quod antiqua dicti Ordinis monasteria, in quibus vera ipsius sancti Benedicti regula observabitur, accedente consensu Ordinarium locorum,

sub quorum iurisdictione existent, dictae Congregationis privilegiis gaudere: quodque in eiusdem Ordinis non reformati monasteriis (etiâsi illa Henrico cardinali, ac Ioanni archiepiscopo, ac superiori praedictis non subsint subiecta), pro spirituali eorundem monasteriorum consolatione, aliquae reformatae huiusmodi moniales capaces et idoneae, pro primitivae huiusmodi regulae sancti Benedicti introductione, recipi libere et licite possint et valeant, licentiam et facultatem, auctoritate et tenore praedictis, concedimus et imperitumur.

Iis monasteriis ceterorum monasteriorum privilegia concedit.

§ 4. Praeterea omnibus et singulis dictorum monasteriorum monialibus, et personis pro tempore existentibus, ac monasteriis, et locis regularibus, eorumque bonis et rebus, quod omnibus et singulis privilegiis, gratiis, indultis, exemptionibus, praerogativis et aliis gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus alia dicti Ordinis sancti Benedicti monasteria et loca regularia, eorumque personae, de iure vel consuetudine aut aliâs quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, pari modo uti, potiri et gaudere possint et valeant, etiam perpetuo concedimus et indulgemus.

Monialibus indulgentias nonnullas elargitur.

§ 5. Postremo omnibus et singulis dictis monialibus, die quo habitum susceperint et professionem in eadem Congregatione emisserint regulares, si vere poenitentes et confessae sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumpserint, plenariam; iisque, in cuiuslibet earum mortis articulo, si vere poenitentes et confessae, ac sacrâ communionem refectae, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contritae nomen Iesu ore, si potuerint, sin autem corde, devote invocaverint, etiam plenariam; ac tam ipsis monialibus, quam quibuscumque aliis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui monasteriorum

dictae Congregationis ecclesias in secundo Paschatis Resurrectionis, ac Nativitatis Domini nostri Iesu Christi, necnon Assumptionis beatae Mariae Virginis festis diebus, a primis vesperis usque ad occasum solis dierum huiusmodi, singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, quo die festivitatum praedictarum id egerint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

§ 6. Decernentes praesentes litteras semper et perpetuo validas et efficaces esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac in omnibus, ad quos nunc spectat et pro tempore spectabit, firmiter et inviolabiliter, ac inconcusse observari et adimpleri debere: irritum quoque et inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii martii MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 22 martii 1621, pontif. an. I.

VI.

Privilegia, indulta, gratiae, facultates et exemptiones concessae cubiculariis, qui Sanctitati Suae inserviebant.

Gregorius Papa XV

Venerabili fratri Galeatio archiepiscopo Barenensi, domus et palatii nostri praefecto, ac dilectis filiis Petro Pavonio Ariminensi cubiculi nostri praefecto, Clementi Leoni Bononiensi, pincernae; Francisco Volparae Bononiensi, dapifero; Marco Antonio Gozzadino Bononiensi; Mario Bovio

Clausulae.

Darogatio contrariorum.

Bononiensi, elemosynario secreto; Attilio Ariosto Bononiensi fratri hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, forerio maiori; Carolo Lilio Romano, Iosepho Simoni Lucanensi, Bernardino Castellano Albensi, medico; Francisco Cecchino Romano, Paulo Ataleoni Romano, Ioanni Antonio Pavonio Ariminensi, Ernesto Adalberto ab Harrach Viennensi, Raphaeli Pinchiaro Bononiensi, caudatario; Stephano Pinchiaro Bononiensi, Hippolyto Boncompagno Romano, Michaëli Angelo Castello Bononiensi, cappellaniis segretis; Livio Sonantio Reatino; Thomae Scribanario Bononiensi, Iacobo Domenichino Bononiensi, coniugato, Augustino Mirono Tyburtinae diocesis, etiam coniugato, necnon Gaspari Palonio Romano, secretario nostro domestico, ac respective cubiculariis et familiaribus continuis commensalibus nostris clericis, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Circumscripta Romani Pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos et fideles suos, illos praesertim, qui grata familiaritatis obsequia iugiter ei impendunt, ac quos ad id aliàs propria virtutum merita commendant, honoris et famae amplioribus praeconiis ac praecclaris dignitatum titulis decorare et ornare, necnon specialis benevolentiae favoribus amplecti solet, prout personarum qualitatibus conspicit convenire.

Pontifex cubicularis concedit privilegia subsequen-
tia, scilicet eos
creat notarios
Sedis Apostoli-
cae sine prae-
iudicio partici-
pantium.

§ 1. Hinc est, quod nos ad grata familiaritatis obsequia, quae vos, qui etiam continui commensales nostri existitis, et quilibet vestrum nobis haecenus impendistis, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistitis, necnon vitae ac morum honestatem¹, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus personas vestras etiam familiari experientia¹ iuvare percepimus, condignam rationem habentes, ac propterea easdem personas vestras peculiaris favoris gratia, ac specialis honoris et excellentiae dignitatis titulo subli-

¹ Edit. Main. legit *honestas*, sed ex syntaxi *honestatem* esse legendum quisque perspicit (R. T.).

mare volentes, vos et quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, motu proprio, non ad vestram vel alterius pro vobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de mera liberalitate et certa scientia nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, vos et quemlibet vestrum respective in nostros et Sedis Apostolicae notarios (sine tamen praeiudicio dilectorum filiorum nostrorum notariorum de numero participantium) apostolicam auctoritate, tenore praesentium, recipimus;

§ 2. Ac sacri palatii et aulae Lateranensis comites, necnon auratae militiae equites, ac nobiles Romanos, et urbis Romae, omniumque et singularum aliarum civitatum, terrarum, et locorum Romanae Ecclesiae mediate¹ subiectorum cives, cum omnibus iuribus, iurisdictionibus, praerogativis et insignibus debitis et consuetis, creamus ac constituimus; ac in numerum et consortium aliorum nostrorum et eiusdem Sedis notariorum, necnon palatii et aulae huiusmodi comitum, equitum et nobilium Romanorum, aliorumque civium civitatum, et terrarum praedictarum, referimus et conscribimus;

§ 3. Vobisque (etiamsi habitum et rochetum notariorum dictae Sedis iuxta decreta Lateranensis concilii novissime celebrati non deferatis, aut civitates huiusmodi non incolueritis, nec umquam in eisdem civitatibus domicilium habueritis) ut omnibus et quibuscumque privilegiis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratiis et indultis, quibus ceteri omnes notarii nostri,

¹ Legendum foret *mediate vel immediate* (R. T.).

Et comites,
equites, nobiles
et cives decla-
rat.

Eorumque
privilegiis prae-
ter hic descri-
pta etiamsi ha-
bitum non de-
ferant, utantur.

etiam de numero participantium, ac comites, equites et nobiles (citra tamen exemptionem a Concilio Tridentino sublata, ac facultates legitimandi, ad gradus promovendi, notarios, seu tabelliones creandi, aliaque huiusmodi privilegia a notariis et comitibus praefatis praetensa, ita ut illis uti nullibi valeatis, ac irritum et inane existat quicquid secus per vos, aut quemlibet vestrum, respective attentari contigerit)

Etiam in as-
sequutione be-
neficiorum ec-
clesiasticorum.

§ 4. Necnon cives originarii, etiam in dignitatum, beneficiorum et officiorum ecclesiasticorum ac secularium, etiam ex personis Romanorum civium originariorum vacantium, assequutione et exercitio, tam in Urbe quam in civitatibus praedictis, et aliàs ubique locorum et gentium, necnon sessionum et conventuum, utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter et aequè principaliter, ac si privilegia, facultates, exemptiones, gratiae et indulta huiusmodi pro vobis emanassent, uti, potiri et gaudere, ac in omnibus et singulis apostolicis aliisque litteris, instrumentis et scripturis publicis et privatis deinceps nomine vestro conficiendis, vos notarios, comites, equites, et nobiles ac de nobili genere ex utroque parente procreatos, necnon Romanae et aliarum civitatum et terrarum praedictarum cives, prout libuerit, inscribere, et vos illis subscribere valeatis, ac pro veris, et non fictis notariis, comitibus, equitibus, et nobilibus, ac civibus habeamini, nihilque, quaecumque illud fuerit, cum iis expressio- nibus subreptitium, aut obreptitium, vel invalidum, sed illud idem efficax in omnibus censeatur, necnon honoris causa insignia gentis nostrae, sive integre, sive cum vestris respective composita, gestare possitis, prout vobis placuerit, concedimus.

§ 5. Et insuper vos, vestraque beneficia et officia ecclesiastica quaecumque, quocumque et qualiacumque, illorum fructus, res et iura, ubicumque locorum, regionum et provinciarum, nec non in Urbe, civitatibus, terris et locis eidem Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis consistentia, praedia, domos, possessiones et bona patrimonialia, aliaque temporalia, mobilia et immobilia ac semoventia, nec non actiones et iura praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis et naturae, et cuiusvis etiam annui valoris, fructus, redditus et proventus huiusmodi sint, vel fuerint, ac etiam quaecumque a vobis vendenda, ac pro vestris et familiarum vestrarum usibus emenda, ab omnibus et quibuscumque decimis, quartis et dimidiis partibus, subsidiis etiam caritativis, nec non vectigalibus, portoriis, tributis, datiiis, pedagiis, collectis, et quocumque alio modo nuncupatis, angariis, perangariis, ceterisque oneribus et contributionibus, tam urbanis quam rusticis, ordinariis et extraordinariis, realibus, personalibus et mixtis, etiam ratione munitionum, moenium et pontium, portarum, moliturarum et mercium cuiuscumque generis transitus seu passus et vecturae, etiam in aliud territorium seu provinciam, terram, mari et flumine, nec non equorum mortuorum, stabulationum militum, institutionis seminarii ecclesiastici, aut quaecumque alià quantumvis gravi, etiam gravissimam causam (pro subventionem contra infideles dumtaxat exceptam) nunc et pro tempore impositis; ita quod vos et quemlibet vestrum nihil omnino horum aut aliorum similium subire teneamini, nec per camerae apostolicae aut alios commissarios, seu vectigalium et tributorum huiusmodi redemptores, conductores et exactores, quocumque privilegio, exemptione et facultate suffultos, aliàs quam ut praefertur, valeatis coartari (quandiu

Exemptio a
decimis et aliis
impositionibus.

servitiis nostris insteteritis dumtaxat) eximimus et liberamus:

Dispensatio ad duo dissimilia, vel simplicia similia sub singulis tectis.

§ 6. Ad haec vobiscum, et cum quolibet vestrum respective, ut quaecumque duo dissimilia vel simplicia similia, sub singulis tectis quarumcumque trium cathedralium, etiam metropolitanarum, aut aliarum ecclesiarum consistentia, etiam si unum ex illis omnibus cum curâ, aut dignitas etiam maior, et principalis canonicatus et praebenda, personatus, administratio, vel officium fuerit et ad dignitatem, personatum, administrationem, vel officium huiusmodi consueverit quis per electionem assumi, eique cura etiam iurisdictionalis imminet animarum, si alicui vestrum aliâs canonice conferantur, aut quisque vestrum eligatur, praesentetur, aut aliâs assumatur ad illa, et instituat in eis, recipere; et dummodo illa omnia (uno excepto) personalem residentiam non requirant, insimul quoad vixeritis retinere,

Nec non a residentia durante servitio Pontificis cum perceptione omnium fructuum, distributionibus quotidianis exceptis.

§ 7. Nec non etiam, quamdiu nobis inservieritis tantum, in beneficiis ecclesiasticis, etiam curatis, non tamen parochianibus, nec curatis curâ animarum parochianorum, per vos pro tempore respective obtentis, etiam de iure, statuto, fundatione, vel privilegio personalem residentiam requirentibus, etiamsi dignitates in cathedralibus etiam metropolitanis maiores, ac collegiatis ecclesiis huiusmodi principales fuerint, personaliter residere non teneamini, nec ad id per locorum Ordinarios, aut ecclesiarum earumdem capitula, seu quosvis alios, ad residendum interim in illis inviti compelli possitis, omnesque et singulos vestrorum beneficiorum obtentorum fructus, redditus et proventus, durante servitio praedicto, cum eâ integritate (distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperetis, si in eisdem ecclesiis, sive locis, personaliter resideretis, percipere, exigere et levare;

§ 8. Ac interim, vel postmodum si volueritis, hic in Romanâ curiâ, vel extra eam, a quocumque malueritis catholico antistite gratiam et communionem eiusdem Sedis habente, quem duxeritis eligendum, ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines aliquibus tribus dominicis, vel aliis festivis diebus, etiam extra tempora a iure statuta, proprii Ordinarii, aut cuiusvis alterius licentiâ desuper minime requisitâ, si aliâs idonei ad id reperti fueritis, super quo antistitis conscientiam oneramus, promoveri, et in illis promoti etiam in altaris ministerio ministrare,

Facultas recipiendi ordines etiam sacros a quocumque catholico antistite, etiam extra tempora et sine licentiâ Ordinarii.

§ 9. Nec non, etiamsi presbyteri fueritis, ac dignitates et officia obtinueritis, leges et iura civilia etiam publice, in scholis et universitatibus studiorum generalium ad quinquennium dumtaxat, dummodo trigesimum aetatis annum non excesseritis, audire, et, si habiles et sufficientes reperti fueritis, etiam ad doctoratus gradum in huiusmodi facultate vos promoveri facere, ipsaque iura etiam publice docere, atque iudicis, advocati et procuratoris officium in causis ecclesiasticis civilibus tantum exercere libere et licite possitis et valeatis, auctoritate et tenore praedictis, de specialis dono gratiae dispensamus.

Indultum audiendi leges et eas docendi, necnon iudicis, advocati et procuratoris officium in causis ecclesiasticis et civilibus tantum exercendi.

§ 10. Liceat quoque vobis et cuilibet vestrum aliquem idoneum et ab Ordinario approbatum presbyterum secularem vel cuiusvis Ordinis regularem in vestrum eligere confessorem, qui vitâ eius comite vos et quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, et per vos incursis, et quibus vos etiam apostolicâ auctoritate illaqueari contigerit, etiamsi absolutio nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter vel generaliter reservata

Licentia eligendi sibi confessarium cum facultate eos ab omnibus hic expressis absolvi.

existat, et quorumcumque votorum, et Ecclesiae praeceptorum transgressionibus, homicidii casualis, manuum violentarum in quasvis personas etiam ecclesiasticas (non tamen episcopos vel alios superiores praelatos) de praeterito iniunctionibus, seu consilii vel favoris ad id praestationibus, ieiuniorum omissionibus (non tamen recitationis horarum canonicarum, aliorumque divinorum officiorum) et denique ab omnibus et quibuscumque aliis vestris peccatis, criminibus et excessibus, ac delictis quantumcumque gravibus et enormibus, etiam talibus, propter quae Sedes praedicta merito consulenda foret, videlicet a contentis in litteris die Coenae Domini publicari consuetis, semel tantum in vitâ et mortis articulo; in reliquis vero dictae Sedi quomodocumque reservatis, aliisque quibusvis casibus, semel in anno, confessionibus vestris diligenter auditis (sine tamen alicuius praeiudicio) praedictâ auctoritate apostolicâ absolvere et vobis pro commissis poenitentiam iniungere salutarem,

Ac vota commutandi.

§ 11. Nec non vota quaecumque (visitationis liminum ultramarinorum, et beatorum apostolorum Petri et Pauli, castitatisque, ac religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare,

Indultum transferendi pensiones etiam in mortis articulo usque ad summam trecentorum ducatorum auri de camera.

§ 12. Vobisque ulterius et cuicumque vestrum respective, ut, ultra quascumque alias similes facultates a nobis vel Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris vobis concessas, quicumque loci Ordinarii, vel canonici metropolitanarum, seu aliarum ecclesiarum, aut personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae, tam in dictâ curiâ quam extra eam, ad id per vos respective coram notariis¹ et testibus fide dignis eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas vobis super mensarum abbatialium seu capitularium ac episcopalium et archiepiscopalium, ac quorumcumque aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, cum

curâ et sine curâ, secularium et quorumvis Ordinum et militiarum regularium, etiam hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, quomodocumque et qualitercumque qualificatorum, fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et distributionibus, etiam quotidianis, seu illarum loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, distributiones et emolumenta, vobis nunc et pro tempore assignata et reservata ac reservanda, pro summâ videlicet trecentorum ducatorum auri de camerâ, quoad singulos vestrum, quando cumque alicui vestrum respective placuerit, simul vel successive, in toto vel in parte, etiam in cuiuslibet vestrum mortis articulo, cassare et extinguere, ac postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et distributionibus, seu illarum loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, distributiones et emolumenta huiusmodi, usque ad summam et quantitatem praefatam, uni vel pluribus aliis personis, etiam per vos nominandis, etiam quaecumque, quocumque et qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, seu clericali caractere insigniri volentibus, etiam eis, quoad vixerint, vel eorum procuratoribus ad id ab eis speciale mandatum habentibus, iisdem modo et formâ, quibus vobis assignatae, aut reservari seu assignari concessae seu concessi fuerint, etiam absque consensu easdem pensiones solvere debentium, etiamsi illas vel illa aliâs cassari et reservari de novo faciendi facultatem non habueritis, ac pensiones et fructus, redditus, proventus, iura, obventiones ac distributiones et emolumenta huiusmodi eisdem pluries cassatae, et de novo assignatae fuerint, usque ad summam et quantitatem praedictam, etiam litteris apostolicis super reservationibus et assigna-

¹ Edit. Main. legit notarios (R. P.).

tionibus huiusmodi non confectis, ac aliàs cum omnibus et quibuscumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clausulis, cautionibus, vinculis, obligationibus et cautelis, ac etiam censuris et poenis, in prioribus reservationibus huiusmodi concessis et contentis, integre persolvendas reservare, constituere et assignare valeant, auctoritate et tenore praedictis, de speciali gratiâ indulgemus.

Facultas testandi ad favorem etiam consanguineorum, vel aliorum, etiam per privatum scripturam, usque ad summam sex millium ducatorum auri de camera.

§ 13. Nec non etiam vobis, ut de omnibus et singulis domibus, praediis, possessionibus, terris et locis, ac iurisdictionibus, ceterisque bonis mobilibus et immobilibus (quae tamen non sint altaris, vel altarium ecclesiarum vobis commissarum ministerio, seu alicui speciali earundem ecclesiarum divino cultui, seu usui deputata) seque moventibus, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, speciei, pretii et conditionis existentibus, ac iuribus et actionibus ad vos ratione ecclesiarum, etiam cathedralium, etiam metropolitanarum, quibus vos praeesse forsant contigerit, nec non monasteriorum, prioratum, praepositarum, dignitatum, et aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, secularium et quorumvis Ordinum regularium, quae etiam ex quibusvis concessionibus et dispensationibus apostolicis in titulum, commendam, administrationem, ac aliàs quomodolibet obtinueritis, obtinetis et obtinebitis, ac fructuum, reddituum et proventuum ecclesiarum loco pensionum annuarum super similibus fructibus, redditibus et proventibus vobis reservatorum et assignatarum, ac reservandorum et assignandarum, quos et quas perceperitis, percipitis et percipietis in futurum, nec non emolumentorum quorumcumque Romanae curiae officiorum, et aliàs quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ac etiam de dictis proventibus, fructibus, redditibus et pensionibus annuis,

nec non vestrâ et cuiuslibet vestrum industriâ et labore quomodolibet et undecumque, licite tamen, acquisitis et acquirendis, ac aliàs etiam de muneribus et officiis, quae exercueritis, et vos exercere contigerit, et aliâ quavis occasione vel causâ seu contemplatione ad vos perventuris, etiamsi in pecuniâ numeratâ et iocalibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus consistant, tam in dictâ curiâ quam extra eam, ubique locorum et penes beneficia ipsa existentibus (quorum omnium qualitates et veros etiam annuos valores, etiamsi talia forent, quae in generali appellatione bonorum et suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, praesentibus, ac si specificè et singillatim exprimerentur et denominarentur, pro sufficienter expressis et declaratis haberi volumus) usque ad summam sex millium ducatorum auri de camera, ac etiam de ipsis fructibus, redditibus, proventibus et pensionibus debitis et debendis, ac nondum perceptis et exactis, etiamsi illorum solutionis aut perceptionis terminus nondum advenerit, pro illâ ratâ quae vobis debita erit (constitutione et declaratione super fructibus et pecuniis non exactis, quae forsant ad successores in ipsis beneficiis spectare et pertinere debeant, non obstantibus) etiam cumulative cum quibusvis aliis similibus vel dissimilibus facultatibus habitis et habendis, usque ad summam quadringentorum ducatorum similium duntaxat, tam pro decentibus et honestis impensis funebribus, quam etiam pro remuneratione illorum qui vobis viventibus servierint, etiam ultra servitii meritum, ac in vestrorum consanguineorum et affinium, ac quorumcumque piorum locorum favorem et usum, aliàs pro arbitrio et voluntate vestris et cuiuslibet vestrum absolutis, testari et testamento, codicillis, fideicommissis, legatis, donationibus, tam inter vivos quam causâ

mortis et aliis quibuscumque modis et titulis, scripturâ etiam minus solemnî, coram duobus vel tribus testibus, aut etiam cedula solâ manu vestrâ scriptâ, vel subscriptâ, et aliàs in omnibus et per omnia, prout et quomodolibet vobis videbitur, etiam in ipsâ curiâ, et in mortis articulo, etiam nullâ factâ mentione praesentis, vel aliarum vobis pro tempore concessarum similium facultatum, aut quod in vim illarum testari seu disponere velitis et intendatis, semel atque iterum aut pluries disponere, statuere et ordinare; ita ut quicquid testatum, gestum, aut ordinatum, seu aliàs dispositum a vobis fuerit, etiam in vim simplicis distributionis, ac aliàs, omni meliori modo valeat et servari debeat, ipsaque testamenta, codicillos, dispositiones, ordinationes, donationes, legata et statuta pluries, ac toties quoties vobis videbitur, moderari, limitare, ac etiam in totum revocare, et alia de novo edere libere et licite valeatis, auctoritate apostolicâ et tenore praemissis, plenam et liberam concedimus facultatem.

Supplementum omnium defectuum super his sequentibus vel sequendorum.

§ 14. Et insuper statuimus, ordinamus, vobisque indulgemus, quod si contigerit vos ab intestato, et sine ullâ, vel minus validâ bonorum et rerum, ac fructuum, reddituum et proventuum praefatorum dispositione, in dictâ curiâ vel extra eam, ac etiam extra vestra beneficia vel alia loca debitae a vobis residentiae personalis, etiam nullâ subsistente causâ, ab humanis decedere, omnia et singula bona, res et iura, etiam ut praefertur qualificata, nec non spolia cuiuscumque quantitatis et valoris existentia, etiam ex praefatis et aliàs undecumque provenientia, ad cameram apostolicam, seu in dictis beneficiis successores, non pertineant, sed ad haeredes vestri sanguinis integre deveniant, et, illis deficientibus, inter familiares vestros, arbitrio personae, seu personarum, quas ad id scripto nominaveritis, distribuantur,

nisi de aliâ dispositione vel intentione vestrâ scripturâ etiam minus solemnî secus appareret, quam tunc velut efficacem ipsae personae, vel alii iudices, seu exequutores, omnino exequi et adimplere, illicque sese conformare in omnibus et per omnia debeant; et nihilominus quaecumque huiusmodi testamenta, legata, donationes, dispositiones et alia forsant aliàs a vobis, etiam nullâ aut minus sufficienti facultate suffultis, de huiusmodi bonis, iuribus, ac actionibus, fructibus, pecuniis, iocalibus, aliisque rebus supradictis, etiam in favorem consanguineorum et affinium praedictorum, et aliàs quomodolibet facta, cum omnibus inde sequutis, ac etiam ea, quae per vos in futurum quomodolibet fient, ex nunc, prout ex tunc, et e contra, approbamus et confirmamus, omnesque et singulos iuris et facti, ac solemnitatum ommissarum et omittendarum, necnon substantiales, aliosque defectus quoscumque, si qui intervenerint, aut intervenerunt in eisdem, etiamsi tales sint, vel fuerint, quod specialis et specifica de illis mentio praesentibus habenda esset, supplemus.

§ 15. Districtius inhibentes quibusvis archiepiscopis, episcopis, aut aliis ecclesiarum praelatis, necnon camerae praefatae praesidentibus et clericis, ac eorum necnon fabricae basilicae Principis apostolorum de Urbe et cruciatae sanctae, et aliis collectoribus et subcollectoribus, ceterisque cuiuscumque dignitatis, status, gradus et conditionis existentibus, etiam quavis auctoritate et potestate fungentibus, sub excommunicationis maioris, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis ecclesiasticis, ne universitates, collegia, ac loca et legatarios, haeredes, personas, necnon testamentorum, voluntatum et ordinationum huiusmodi exequutores praefatos, directe vel indirecte, quovis quaesito colore vel ingenio, molestare audeant quoquo modo, vel perturbare:

Inhibitio contra molestantes.

Clausula
praeservativa.

§ 16. Ac decernentes praedicta omnia et singula, praesentesque litteras, et testamenta, donationes, codicillos, fideicommissa, legata, ordinationes, derogationes, dispositiones et alia quaecumque, necnon quae in praemissis facta sunt, aut fieri contigerit, tam vigore praesentis, quam etiam aliarum concessionum vobis factarum, ac deinceps in genere et in specie faciendarum, cum inde sequitis et sequitur (etiam si vos intra¹ curiam aut quacumque alia mundi parte extra ecclesias et beneficia, personalem residentiam requirerentia, qualitercumque qualificata, per vos nunc et pro tempore obtenta, etiam pro vestra sola voluntate et nulla subsistente causa residentes ab humanis decedere contigerit) sub litteris felicis recordationis Pii Papae IV² praedecessoris nostri contra quoscumque episcopos, archiepiscopos et alios praelatos, necnon parochialium ecclesiarum rectores, ceterosque residentiae personali praedictae adstrictos, extra illam quomodocumque decedentes, septimo kalendas decembris, pontificatus sui anno v, aut alio veriori tempore, emanatis³, et sub quibuscumque aliis constitutionibus, aut revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, declarationibus apostolicis, cancellariae apostolicae regulis, ex quibusvis causis, quantumcumque maximis, urgentibus et inexcogitabilibus, etiam in favorem fidei et divini cultus augmentum, ac consistorialiter, etiam a nobis et Sede praefata hactenus vel nunc et pro tempore factis et editis, minime comprehendi, sed semper ab illis excepta, et quoties emanatae fuerint, toties in pristinum et validissimum statum (et etiam sub data poste-

¹ Nisi legendum sit *extra* (R. T.).

² Erronee edit. Main. legit *Pii Papae III*, qui paucos tantum dies regnavit (R. T.).

³ Litterae huiusmodi Pii Papae IV leguntur in *Bullario*, tom. vii, pag. 332 (A. T.).

riori, etiam cum derogationibus, et regulis, etiam derogatoriis derogatoriis, irritantibusque et aliis decretis per vos eligenda apponendis et latissime specificandis) reposita, restituta et plenarie reintegrata, ac de novo concessa, validaque et efficacia fore, necnon perpetua firmitate subsistere, suosque plenarios et omnes effectus, qui de iure, stylo, consuetudine, aut alias quomodocumque sortiri poterunt, aut vim veri, legitimi, iurati, stipulati, validi et efficacis contractus inter vos ex una, ac nos et cameram praedictos ex altera partibus habere, nec etiam per promotionem ad ecclesiam cathedrali etiam metropolitanam, aut translationem, vel aliam status et personae vestrae mutationem, nec per similes vel dissimiles gratias vobis concessas et concedendas confundi, sed ipsis cumulative in omnibus et per omnia uti, et si quid in una ex facultatibus huiusmodi defecerit, per aliam suppleri debere; nec haeredes, legatarios, ac loca, ad quos seu quae bona, iura et actiones devenient, vel quibus relinquuntur, aut exequutores praedictos ad tertiam, seu aliam eorum partem (quam etiam ex nunc vobis, ac locis, haeredibus legatariis, ac donatoriis praefatis liberaliter concedimus et donamus) camerae, vel fabricae, aut beneficiis praefatis, etiam pro expeditione contra infedele et quibusvis aliis quantumlibet piis usibus solvendum, ac cum iis desuper componendum, vel vos ad aliam particularem licentiam, sive indultum, aut informationem praesentium a nobis, vel successoribus nostris Romanis Pontificibus petendum, aut impetrandum, vel etiam in alia simili gratia, sive eius confirmatione, vobis quomodocumque⁴ concedenda, de praesenti mentionem aliquam faciendam minime teneri, nec ad id ulla unquam necessitate cogi posse;

⁴ Inutiliter edit. Main. hic repetit *voce vobis* (R. T.).

Clausula
benefic.

§ 17. Et sic in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam palatii apostolici causarum auditores, et eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, necnon pro tempore existentes eiusdem camerae camerarium, praesidentes et clericos in quavis causa et instantia (sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, necnon irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutorum
huius constitu-
tionis deputa-
tio.

§ 18. Quocirca venerabilibus fratribus nostris archiepiscopo Bononiensi et episcopo Ariminensi et dilecto filio curiae causarum camerae apostolicae generali auditori per apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac vos illis omnibus pacifice frui et gaudere, non permittentes vos per quoscumque, quavis auctoritate fungentes, contra praesentium earundem tenorem quomodolibet indebite molestari, inquietari, vel perturbari; contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio
contrariorum.

§ 19. Non obstantibus praemissis, ac prae memoriae Bonifacii Papae VIII prae-

decessoris nostri de una et in concilio generali de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranensis concilii etiam novissime celebrati, et de certo notariorum numero, etiamsi ad illum nondum deventum fuerit, cui per hoc alias derogatum non intendimus, ac de consensu praestando in pensionibus, et quibuscumque aliis etiam per nos et Sedem praedictam editis vel imposterum edendis cancellariae apostolicae regulis, ac stylo in similibus hactenus observato, ac recolendae memoriae Alexandri VI tertiam partem bonorum ecclesiasticorum camerae praefatae deberi inter alia disponente, necnon eiusdem Bonifacii VIII per quam concessionem¹ fructus in absentia percipiendi sine praefinitione temporis fieri prohibentur, necnon prae memoriae Pii Papae IV etiam praedecessoris nostri de gratiis quaecumque interesse camerae apostolicae concernentibus in dicta camera infra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis (ita quod praesentes in eadem camera nullo unquam tempore registrare teneamini), ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et quibusvis aliis apostolicis, ac in provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus, nec non legibus, etiam imperialibus et aliis municipalibus, tam Urbis, quam aliarum civitatum et locorum, in quibus cives originarii creati existitis, et quorumvis ecclesiarum, monasteriorum, ordinum et hospitalium praedictorum, necnon quorumvis collegiorum et officiorum dictae curiae et regnorum, provinciarum et Urbis ac aliarum civitatum et locorum ac camerae praefatorum (iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis

¹ Haec delemus coniunctionem *et* praeter rem interpositam (R. T.).

firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis (etiâsi de illis servandis et non impetrandis litteris apostolicis contra ea, nec etiam ab alio vel aliis impetratis aut aliâs quomodolibet concessis utendo, vos, per vos, vel procuratores vestros, praestiteritis forsân hactenus, vel vos imposterum praestare contigerit iuramentum) privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictis ecclesiis, monasteriis, ordinibus et hospitalibus, illorumque praesulibus, seu oratoribus et superioribus, ac magistris, praceptoribus, prioribus, militibus, etiam antianis, capitulis, conventibus, civitatibus et locis, aliisque praedictis, illorum communitatibus et universitatibus, aliisque personis et particularibus, ac etiam decimarum, pedagiorum, gabellarum et onerum exactoribus et appaltatoribus, et aliorum onerum redemptoribus, necnon archiepiscopis, episcopis et aliorum Ordinariis, etiam eisdem cardinalibus, ac dictae curiae officialibus, illorumque collegiis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam nos et Sedem praedictam, etiam consistorialiter, ac de eorundem cardinalium consilio, etiam per modum statuti et constitutionis perpetuorum, ac motu et scientiâ similibus, deque apostolicae potestatis plenitudine, vel ad imperatorum, regum, reginarum, ducum, marchionum et aliorum principum instantiam, seu illorum contemplatione, in genere vel in specie, ac aliâs quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis, etiamsi in eis, ac statutis et stabilimentis praefatis, caveatur expresse, vel tacite, quod beneficia Urbis non nisi originariis civibus romanis ac civium eorundem filiis conferantur, quodque nonnullarum ecclesiarum

beneficia, nisi per personâs illustres, seu nobiles, ac etiam originarios cives, aut aliâs certo modo in illis expresse qualificatos, obtineri non possint, et nulli in civis Urbis, ac civitatum, oppidorum, terrarum et locorum huiusmodi, admitti, seu illarum privilegiis uti possint, nisi prius in dictis civitatibus, oppidis, terris et locis per certum tempus habitaverint, seu etiam in illis bona etiam stabilia forsân ad certum valorem ascendentiâ possederint, ipsique exactores et appaltatores decimas, pedagia et onera huiusmodi etiam ab exemptis exigere et illos ad solutionem seu contributionem cogere et compellere possint seu debeant; quodque praepceptoria et alia beneficia quaecumque dicti hospitalis, tam ex eius institutione, quam ex stabilimentorum praedictorum dispositione, pensionibus clericis secularibus et aliis personis etiam apostolicâ auctoritate reservandis gravari non possint; quodque stabilimentis et privilegiis praefatis, etiam vigore implicitae derogationis latissime extendendae, etiamsi per quascumque litteras apostolicas et quasvis etiam derogatoriis derogatorias, efficaciores et insolitas clausulas, derogari non possint, nec derogatum censeatur, nisi derogatio huiusmodi de consilio cardinalium eorundem fiat, et tum demum ad id magistris et conventus praedictorum accedat assensus, sintque litterae derogationis huiusmodi etiam per dictum magistrum subscriptae, ac illi et praedictis conventui, per diversas in formâ Brevis aut alias litteras diversis temporibus cum certis intervallis praesentatas, intimatae, et non aliâs, nec alio modo, et semper in omnibus, quae sic fient, etiam de simili consilio derogationes, seu apposita clausula, quod illorum effectum sortiantur de consensu magistris et conventus praedictorum, non aliâs et alio modo. Quibus omnibus (illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum

insererentur, praesentibus pro expressis habentes), illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, in genere et in specie, ad effectum praesentium, sufficienter et expresse derogamus et derogatum esse decernimus; quodque vos primam non feceritis in ecclesiis huiusmodi personalem residentiam consuetam, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 20. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die xxii marti MDCXXI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22 martii 1621, pontif. an. 1.

VII.

Decernitur in Ordine sancti Antonii de sancto Antonio Viennensi non admitti posse novitios, nisi iuramentum praestiterint de servandâ reformatione, quam abbas generalis induxerit.

Gregorius Papa XV,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Ex iniuncto nobis desuper apostolicae servitutis officio ad ea sedulo intendimus, per quae regulares, sub suavi iugo Deo famulantes, in regularium et salutarium institutorum observatione non modo conserventur, sed ad illa observanda modis congruis inducantur.

Decretum, de quo in rubricâ.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius modernus abbas generalis Ordinis sancti Antonii de sancto Antonio Viennensi nobis nuper exponi fecit, ipse reformationem

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

in suo Ordine, benedicente Domino, introducere intendat; nos, laudabile ipsius moderni abbatis propositum plurimum in Domino commendantes, ac quo reformationis introductio huiusmodi, sublatis quibuslibet obstaculis, felicem sortiatur effectum providere volentes, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, eidem moderno et pro tempore existenti dicti Ordinis abbati generali in virtutae sanctae obedientiae, et sub excommunicationis poenâ, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, praecipimus et mandamus, ne de cetero aliquos in religione huiusmodi novitios recipiat, seu iam receptos ad professionem admittat, nisi prius sic recipiendi seu admittendi in manibus praedicti abbatis se reformationem regulae eiusdem Ordinis, quam, ut praefertur, idem abbas generalis introducere intendit, amplexuros, et sub eâ victuros, iuraverint, ita tamen, ut iam professi, nullo modo ad iuramentum huiusmodi cogantur, quodque de cetero in recipiendis novitiis supradicti Ordinis constitutio felicis recordationis Sixti V et decreta Clementis VIII ac Pauli V Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum desuper edita omnino serventur.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die ii aprilis MDCXXI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 2 aprilis 1621, pontif. an. 1.

VIII.

Universo Ordini Eremitarum sancti Augustini, etiam utriusque sexus, indul-

Derogatio contrariorum.

lum conceditur celebrandi festum sancti Thomae de Villanova cum officio et missa ¹.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

Papa V edidit Constitutionem citatam in rubrica.

Aliàs a felici recordatione Paulo Papa V praedecessore nostro emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet: *In supremo*, etc.

§ 1. Cum autem, sicut pro parte clarae memoriae dicti Philippi regis tunc in humanis agentis ac prioris generalis, necnon superiorum et fratrum, ac deutorum, electorum et syndicorum praedictorum nobis nuper expositum fuit, ipsi, pro eo quem erga dictum beatum Thomam gerunt respective devotionis affectu, plurimum cupiant concessionem et indulta praedicta ad omnes utriusque sexus religiosos eiusdem Ordinis ubique terrarum existentes per nos, ut infra, extendi:

Hic Pontifex eam amplavit.

§ 2. Nos, piis eorum votis in praemissis annuere, illosque amplioribus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet inodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de eorumdem cardinalium consilio, quod ab omnibus utriusque sexus religiosis eiusdem Ordinis, ubique terrarum existentibus, officium et missa de eodem beato Thoma a Villanova, servata aliàs in omnibus et per omnia litterarum praedictarum forma et tenore, recitari et celebrari respective libere similiter et licite possit et valeat,

¹ Hunc Thomam Bb. Albo adscripsit Paulus V in Constit. cccxxi, *In supremo*, ut supra p. 453.

eadem auctoritate apostolica, tenore praesentium, etiam concedimus et indulgemus.

§ 3. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Paulus praedecessor in suis litteris praedictis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§ 4. Volumus similiter, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis credi iubet.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xiv maii mdcxxi, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 14 maii 1621, pontif. an. i.

IX.

De facultatibus S. R. E. cardinalis camerarii ¹.

Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem in his partibus pastoralis officii sui interponere, per quae ecclesiasticae personae, praesertim sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, quos sancta Sedes apostolica sacrae purpurae decore alios antecellere voluit, quotiescumque ad aliquod officium exercendum deliguntur, speciali gratiarum, atque indulgentiarum praerogativa, ut eo facilius et felicius perfungi possint, benignam liberalitate prae aliis decorentur.

Prooemium.

§ 1. Cum itaque nos, nuper nostri et eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae camerariatus officium, tunc per obitum bonae memoriae Petri episcopi Sabinensis car-

Cardinalis Ludovici sanctae Romanae Ecclesiae camerarius deputatur.

¹ De camerario vide Const. lxx et lxxv Pauli Papae III in tom. vi, pag. 371, seq. item Julii III, Const. III ibid., pag. 406, et Const. xxiv Pii Papae IV in tom. vii, pag. 82 (R. T.).

dinalis Aldobrandini nuncupati vacans, dilecto filio nostro Ludovico tituli sanctae Mariae Transpontinae presbytero cardinali Ludovico nuncupato, nostro secundum carnem ex fratre germano nepoti, per eum, quoad viveret, tenendum, regendum et administrandum concesserimus et assignaverimus, illique totum et integrum eiusdem officii pretium gratiose remisimus et condonaverimus, ac illum in locum dicti Petri episcopi cardinalis, quoad dictum officium, illiusque exercitium in omnibus et per omnia substituerimus et subrogaverimus, prout in nostris desuper expeditis litteris plenius continetur;

Causam inter camerarium et camerae apostolicae clericos vertentem Gregorius nonnullis cognoscendam committit.

§ 2. Et licet aliàs felici recordationis Urbanus VI, Bonifacius IX, Gregorius XII, Martinus V, et nonnulli alii Romani Pontifices praedecessores nostri, occurrentibus eiusdem officii camerariatus vacationibus, seu aliàs, ipsis camerariis inter alia specialiter et expresse facultatem et auctoritatem cognoscendi omnes et quascumque causas camerales super rebus et iuribus ad nostram cameram apostolicam pertinentibus, ac aliis negotiis ipsam quoquomodo tangentibus, concesserint; ipsosque camerarios, qui pro tempore fuerunt, praedictam facultatem semper, et usque in praesentem diem habuisse et exercuisse, illaque usos fuisse dignoscatur; nihilominus, ut ex quadam plurium fide dignorum insinuatione accepimus, quandoque inter camerarium ipsum, ac clericos, et praesidentes praedictae camerae, nec non forsitan alias personas, super dictarum causarum cameralearum cognitione nonnullae subortae fuerint controversiae, et forsitan aliae in futurum suboriri dubitentur (quas quidem controversias nos e medio omnino tollere desiderantes, negotium huiusmodi dilectis filiis nostris Bartholomaeo sancti Laurentii in Lucina, Caesio et Maphaeo sancti Honuphrii Barberino, ac Aloysio sancti Blasii de Annulo titulorum Capponio nun-

cupatis, presbyteris cardinalibus, per eos videndum, considerandum et examinandum, et quid de eo sentirent nobis referendum vivae vocis oraculo commisimus,

§ 3. Qui quidem cardinales, visis videndis, ac consideratis considerandis, vocatisque etiam et pluries auditis clericis et praesidentibus praedictis in voce et in scriptis, nec non etiam habitam plenam informationem ab eiusdem camerae notariis, tam modernis quam antiquis, ac etiam visis eorumdem notariorum attestationibus et scripturis, veras pendencias et cognitiones causarum huiusmodi concernentibus, nobis retulerunt se reperiisse et iudicavisse, ac iudicare, nedum congruum et consonum, sed imo expediens et opportunum fuisse et esse, quod praedictus Ludovicus cardinalis modernus et pro tempore existens dictae Romanae Ecclesiae camerarius, infrascriptis iurisdictionibus et facultatibus gaudere debeat; ac ita per nos declarandum et statuendum esse censuerunt):

Qui ut infra declarandum censuerunt.

§ 4. Quamobrem nos, omnem controvertendi viam praeccludere, ac dicti Ludovici cardinalis, et eius in dicto camerariatus officio successorum quieti et tranquillitati consulere volentes, ac supradictas Urbani, Bonifacii, Gregorii et Martini et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum desuper editas constitutiones, quarum omnium etiam veriores et totos tenores ac data praesentibus haberi volumus pro expressis, harum serie confirmantes et approbantes, ac illas innovantes, motu proprio, non ad eiusdem Ludovici cardinalis, seu alterius pro eo nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex nostra mera deliberatione, ac de apostolicae potestatis plenitudine decernimus et declaramus, omnes et singulas causas camerales huiusmodi et ab eis quomodolibet dependentes cumulative cognoscendi facultatem praedicto Ludovico car-

Facultas enumerativa inter ca-

merarium, the-
saurarium, ac
clericis et prae-
sidentes cam-
erae quoad co-
gnitionem cam-
erarii camera-
rum et ab eis
dependentium;

dinali moderno et pro tempore existenti
camerario competere debere, nec illum
ullo unquam tempore desuper a quoquam,
cuiuscumque qualitatis, status, gradus, or-
dinis, conditionis, auctoritatis, praeroga-
tivae, et praesinentiae fuerit, seu etiam
ab ipsius camerae clericis praesidentibus,
vel aliis personis cameralibus, molestari,
perturbari aut inquietari posse.

§ 5. Et insuper, eundem Ludovicum
cardinalem amplioribus favoribus et gra-
tiis prosequi volentes, ei, et pro tempore
existenti camerario huiusmodi, ut, ultra
iurisdictiones et facultates in concessione
officii camerariatus huiusmodi sibi con-
cessas, etiam omnibus infrascriptis facul-
tatibus, indultis et gratiis uti, frui et
gaudere libere et licite possit, auctoritate
apostolicâ praedictâ, tenore praesentium,
concedimus et indulgemus; videlicet: quod
dictus Ludovicus cardinalis modernus et
pro tempore existens camerarius, officii
camerariatus huiusmodi ratione, camerae
praedictae et ubique praesidere, ac om-
nium et quarumcumque congregationum
pro rebus cameralibus pro tempore fa-
ciendis, et praesertim annonae et trire-
mium, caput esse debeat;

§ 6. Nec non proventus, pecunias, res,
et cetera omnia eiusdem camerae procu-
rare; rationes acceptorum et impensarum
habere, atque computa rationum praedi-
ctarum a quibusvis personis illas exhibere
debentibus, praevio iuramento, iuxta mo-
rem cameralem recipere, illaque solidari
mandare; credita exigere, debita solvere,
arcibus, praesidiis et munitionibus omni-
bus praeesse, exactores, castellanos, et
alios officiales, et ministros quoscumque
infra nominatos et specificatos, tam in
Urbe quam in omnibus provinciis, terris
et locis, tam Sede Apostolicâ plenâ, quam
vacante, constituere, toties quoties opus
fuerit, ac aliâs ei videbitur et placuerit,
ac etiam per nos et praedecessores no-

stros, aut alios de mandato nostro, sive
praedictorum praedecessorum nostrorum,
quomodolibet et ubilibet, ut supra, con-
stitutos, revocare, et alios subrogare, seu
de novo constituere, toties quoties opus
fuerit, ut supra;

§ 7. Militiam pro usu Status et Rei-
publicae eiusdem Romanae Ecclesiae, ac
Sedis Apostolicae, ubicumque opus fuerit,
instituere, milites conscribere, ac officia-
les quoscumque desuper necessarios et
opportunos pro interesse camerae prae-
dictae deputare, ac eius arbitrio revocare,
stipendia assignare, statuta condere, et
condita, salvis tamen infrascriptis refor-
mationibus, mutare, vices suas in toto vel
in parte delegare, et pro libito revocare,
ac prorsus omnia et quaecumque alia fa-
cere, ordinare et exequi; eandemque et
omnimodam iurisdictionem in omnibus
causis et negotiis ad eius officium came-
rariatus et cameram praedictam quomo-
dolibet pertinentibus, privative quoad alios,
habere et exercere;

§ 8. Ac omnia et singula alia, quae
praedictus Petrus episcopus cardinalis et
omnes alii, qui ante eum fuerunt came-
rarii, de iure, statuto, usu, consuetudine,
privilegiis, fundatione, et aliâs quomo-
documque facere, ordinare et exequi po-
tuerunt, seu etiam debuerunt, etiamsi talia
forent, quae facultatem et mandatum exi-
gerent magis speciale quam praesentibus
est expressum, facere, ordinare et exequi,
nec non omnibus praedictis et quibuscum-
que aliis privilegiis, facultatibus, praero-
gativis, praesinentiis, antelationibus,
exemptionibus, immunitatibus, iuribus,
iurisdictionibus, emolumentis, gratiis et
indultis, quibus praedictus Petrus epis-
copus cardinalis, et alii eiusdem sanctae
Romanae Ecclesiae camerarii, qui hacten-
us fuerunt, in genere vel in specie, aut
aliâs quomodolibet, tam Sede Apostolicâ
praedicta plenâ, quam vacante, usi, po-

Instituendi mi-
litiam, ac con-
scribendi mili-
tes, ac deputan-
di officiales;

Condendi sta-
tuta et condita
mutandi;

Vices suas in
toto vel in parte
delegandi, ac
suo libito re-
vocandi;

Causasque ad
suum officium
pertinentes co-
gnoscendi;

Privilegiis an-
tecessorum gau-
dendi;

Praesidendi
tamquam caput
omnibus congre-
gationibus cam-
eralibus, ac
praesertim an-
nonae et tri-
remium;

Recipiendi in-
strumenta com-
putorum, illa-
que solidari
mandandi;

Praesidendi
arcibus et con-
stituendi castel-
lanos et alios
ministros illos-
que etc., revoc-
candi et alios
subrogandi;

titi et gavis, tam antiquis quam moder-
nis temporibus, fuerunt, ac uti, potiri et
gaudere possent, et etiam deberent (sive
de illis per litteras apostolicas, sive per
patentes, aut scripturas, aut libros came-
rales, aut decreta cameralia, seu quae-
cumque alia publica vel privata documenta,
vel per usum, consuetudinem, aut aliâs
quomodolibet appareat), similiter et pa-
riformiter, ac absque ullâ prorsus diffe-
rentiâ, uti, potiri et gaudere;

Emolumenta
percipiendi;

§ 9. Nec non omnia et singula rega-
lia, proventus et iura, etiam antiqua, tam
ex sigillo, custodiis, praefecturis, officiis,
exactionibus, taxis et quibuscumque aliis
rebus, et praesertim in litteris facultatum
praedicti Petri episcopi cardinalis et alio-
rum camerariorum enumeratis, quam et-
iam ex collectoriâ in regnis Hispaniarum,
Lusitaniae et Neapolis, ac universâ Italia,
vigesimali nuncupatâ, obvenientia (quae ad
rationem duorum pro centenariis super
spoliis, fructibus, iuribus et emolumentis
omnibus dictarum et aliarum collectoriarum,
ubicumque institutarum et insti-
tuendarum, ac etiam occasione decimarum
impositarum et imponendarum quarum-
cumque, sive subsidiorum earum loco
suppositorum et supponendorum, non ob-
stante illius dismembratione a felicis re-
cordationis Gregorio Papa XIII et aliis
praedecessoribus nostris Romanis Pontifi-
cibus forsân factâ, ac quibuscumque fa-
cultatibus nunciis apostolicis et collecto-
ribus, in contrarium quomodolibet facien-
tibus, concessis, eidem Ludovico cardinali
et camerario harum serie assignamus, ac
omnino persolvi volumus et mandamus,
regalibus tantum et emolumentis unius
pro centenariis ex compositionibus con-
gregationum regularium, et dimidii pro
centenariis ex vigesimali hebraeorum, ac
etiam dimidii pro centenariis ex subsidio
triennali exceptis) integre percipere, egi-
gere et levare;

§ 10. Ac propriâ auctoritate quoscum-
que nuncios et collectores, appaltatores,
depositarios, notarios, etiam auditores ca-
merae, et alios officiales Romanae Curiae,
etiamsi speciali notâ digni sint, et quavis
auctoritate et dignitate etiam cardinalatus
praefulgearit, ad iura, obventiones et alia
quaecumque emolumenta sibi debita, et
in futurum debenda, tradendum et con-
signandum, exequutive et manu regiâ pro-
cedendo, cogere et compellere; nec non,
tam quoad ius percipiendi emolumenta
praedicta, et alia iura sibi quomodolibet
debita, quam quoad alia omnia et singula
supradicta et infrascripta exequendum et
ordinandum, non solum supradictâ aucto-
ritate et facultate sibi a nobis per praesen-
tes attributâ et concessâ, sed etiam omni
et quacumque facultate et auctoritate,
qua dictus Petrus episcopus cardinalis et
quicumque eius in dicto officio camera-
riatus praedecessores usi fuerunt et uti
potuerunt, pariformiter plenissime uti,
frui et potiri libere et licite possit et valeat.

Facultas co-
gendi appalta-
tores, notarios
et alios quoad
emolumenta ca-
merariatus, ma-
nu regiâ.

§ 11. Mandantes in virtute sanctae obe-
dientiae dilectis filiis praesidentibus et cle-
ricis dictae camerae, ceterisque personis,
cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis,
conditionis, qualitatis et praesinentiae
fuerint, necnon communitatibus, univer-
sitatibus, locis, illorumque officialibus et
hominibus, ac aliis, ad quos spectat et
pertinet, ac pro tempore spectabit et per-
tinebit, quatenus ipsi et eorum quilibet
eidem Ludovico cardinali, et pro tempore
existenti camerario, qui in praedicto ca-
merariatus officio personam nostram et
pro tempore existentis Romani Pontificis
repraesentat, tanquam membra capiti ob-
sequentes, ac reverentiam et obedientiam
debitas exhibentes, eius monitis et man-
datis omnino pareant et obediant, illique
in regimine et administratione ipsius ca-
merae, ac dicti officii camerariatus officio,

Obedientia et
praestanda.

† Verbum officio redundare videtur (A. T.).

ubiennique expediet, adsint, ac omnia officia debita praestare procurent, alioquin sententiam sive poenam, quam ipse rite tulerit seu statuerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem eondignam inviolabiliter observare.

Facultas dandi absolutiones, quas vocant a transgressibus, hebraeis, cum limitationibus et reservationibus, etc.

§ 12. Praeterea volumus et ordinamus, quod ipse Ludovicus cardinalis ac pro tempore existens camerarius, absolutiones, quas vocant a transgressibus, hebraeis ad eum recurrentibus (dummodo fiant cum limitationibus et reservationibus introscriptis, videlicet lesae maiestatis, homicidii, sacrilegii, rebellionis, ac falsae monetae dumtaxat exceptis, et dummodo pro delictis delinquens non fuerit inquisitus, vel delicta ad officium inquisitionis non pertineant, ac habitâ pace et concordatâ parte, in casibus in quibus de iure venit concordanda, et nihilominus parti lesae iure civili agendi reservato),

Et licentias retinendi bona stabilia, illaque conducendi ad certum tempus privative;

§ 13. Insuper licentias retinendi bona stabilia et illa in locationem conducendi ad certum tempus (privative quoad omnes et singulos gubernatores et alios officiales etiam eiusdem S. R. E. cardinales de latere legatos, in quibuscumque provinciis, civitatibus, terris et locis, etiam in dictâ Urbe deputatos seu deputandos) hebraeis, necnon etiam exercendi artem nummularii seu bancherotti, etiam quoad permutationem auri et argenti, pro numero et conditionibus ipsi benevisis concedere possit.

Exercendi artem nummularii;

Prohibitio concedendi hebraeis recensitas licentias.

§ 14. Abstineat tamen perpetuis futuris temporibus a concedendo hebraeis extra Statum nostrum Ecclesiasticum licentias foenerandi, quas tolerantias vocant, nisi domini temporales locorum id postulaverint. In Statu autem Ecclesiastico praedicto, ubi hebraei commorantur, uti Avenione, Anconae et in legatione Ferrariae, ipsis hebraeis ibidem commorantibus concedere possit. In Urbe quoque numerum bancheriorum septuaginta, alias conventum, nisi

ex aliqua iustâ et rationabili causâ aliter sibi visum fuerit, non augeat. Tolerantias et privilegia praeiudicium christianorum concernentia, ac licentias medendi, erigendi synagogas, ducendi aliam uxorem vivente primâ, aliaque contra constitutiones apostolicas faciendi¹, licentias non concedat.

§ 15. Non possit dare licentiam deferendi ad Urbem quatuordecim aut monetas reprobatae. A concessione moratoriarum, sive dilationum, quarum prohibitionem innovamus, etiam absteineat.

Atque etiam deferendi in Urbem monetas reprobatae;

§ 16. Non det salvosconductus pro debitis in praedicto Statu Ecclesiastico contractis: pro debitis autem extra dictum Statum contractis concedat, iuxta solitum hactenus observatum. Neque cedulas *Non gravetur* nuncupatas, contra mandata ab aliis iudicibus relaxata, etiam sub praetextu depositi (nisi pro dictis, aut aliquo eorum, ordinem nostrum aut pro tempore existentis Romani Pontificis habeat, nisi sint personae privilegiatae et iurisdictioni illius subiectae ratione officiorum aut aliorum privilegiorum camerarium), concedat.

Prohibitio dandi salvosconductus pro debitis contractis in Statu Ecclesiastico aut non gravetur contra mandata aliorum iudicum.

§ 17. In concessionibus tractarum frumentorum, bladatum, leguminum, olei et animalium serventur constitutiones per praedecessores nostros Romanos Pontifices desuper editae, ipseque Ludovicus cardinalis, et pro tempore existens camerarius, nullo modo extra Statum Ecclesiasticum, necnon etiam ad civitates et loca Bononiae, Ferrariae, sine chirographo nostro, seu pro tempore existentis Romani Pontificis, tractas huiusmodi concedat; ubi autem adierit huiusmodi chirographum, sive sit pro certâ personâ vel universitate, sive pro incertis personis facultativum, et cuiusque directum, fiat expeditio per eundem Ludovicum cardinalem et pro tempore existentem camerarium solum, et non per alium.

Et concedendi tractas frumenti, bladatum, leguminum, olei, aut animalium extra Statum;

Expeditio dictarum tractarum extra Statum fiat per camerarium solum et non per alium.

¹ Edit. Main. legit *facientia* (A. T.).

Quae registri debent in libro tractarum unâ cum chirographo.

§ 18. Ac istae, quae dicuntur *tractae* extra Statum, et ad civitates et loca de quibus supra, registrentur unâ cum chirographo huiusmodi in particulari libro nuncupando *liber tractarum*, pro quibus percipientur pro sigillo iulii undecim pro quolibet centenario rubrorum, non obstante reformatione pia memoriae Pauli Papae V, etiam praedecessoris nostri, et taxâ desuper factâ.

Extractiones frumentorum et aliorum intra statum et de loco ad locum fieri debent intra quadraginta miliaria per praefectum annonae nemine et sigillo camerarii.

§ 19. Extractiones autem de loco viciniore Urbi ad locum remotiorem intra quadraginta miliaria in Patrimonio, Tyberina, Latio et Campanea atque Maritima, quoad frumenta, bladas et legumina, non concedantur, nisi per praefectum annonae, cum participatione tamen, et sub nomine et sigillo praedicti Ludovici cardinalis, et pro tempore existentis camerarii, pro quo sigillo usque ad quinquaginta rubra, unus tantum, et usque ad centum, duo, ac ab inde supra, usque ad quaecumque summam, quinque iulii solvantur.

Extractio olei intra quadraginta miliaria fiat per grasciam praesidem nomine camerarii.

§ 20. Quoad oleum autem intra quadraginta miliaria et animalia in provinciâ Patrimonii non concedantur, nisi per praesidentem grasciae cum simili participatione camerarii, ac sub nomine et sigillo praedictis, pro quo sigillo solvatur iulius unus pro qualibet salmâ, prout alias consueverat, non obstante dictâ reformatione eiusdem Pauli praedecessoris nostri, et pro unâ salmâ tantum nihil omnino solvatur, et pro extractione animalium solvatur ut in reformatione dicti Pauli praedecessoris nostri dispositum est.

Quoad extractiones praedictas aliorum locorum non comprehensorum in locis concessis praefecto annonae et grasciae praesidi, facultas spectet eminentissimo camerario.

§ 21. Quo vero ad alia loca ultra supradicta praefecto et praesidenti concessa, circa frumenta, bladas et legumina, ac oleum et aliud genus grasciae, ipse solus camerarius provideat ut supra; et licentias opportunas, prout sibi videbitur, etiam a locis immediate praedictae Sedi subiectis ad loca mediate subiecta, concedere possit, non obstante constitutione

dicti Pauli praedecessoris, et excommunicatione, aliisque poenis in eâ apposis; pro quibus licentiis solvatur pro sigillo ut supra dictum est de tractis frumentorum et olei respective; licentias quoque frumenta et bladas ultra usum accipiendi in solum, ac olivas emendi, ad effectum infra breve tempus oleum et frumenta ac bladas praedictas ad Urbem conducendi, sub cautionibus eius arbitrio concedat.

§ 22. Ab indultis tamen, quod quis solutâ ratâ non teneatur pro aliis, nisi ad favorem conducentium grasciam ad Urbem, ac in casibus aliis permissis, absteineat¹.

Soluta ratâ nemo teneatur pro aliis.

§ 23. Necnon² permanendi *Aegyptios*, Cingaros nuncupatos, in praedicto Statu Ecclesiastico, et alterandi poenas statutarias ad favorem certarum personarum, et generaliter ab indultis et dispensationibus contra constitutiones apostolicas praedictas absteineat. Licentias vendendi stabilia universitatibus et accipiendi pecunias ad census ex rationali et legitimâ causâ, nempe annonae procurandae et conservandae, ac se liberandi a maioribus et excessivis interusuriis, vel aliâ simili necessitatis causâ, ac indulta faciendi nundinas et mercatum, eius arbitrio etiam concedat. Patentes, licentias et privilegia emendi et vendendi, tam in plateâ Agonis, quam in foro boario, aut alio quocumque loco Urbis, contra bannimenta, et solitum, nisi ex iustâ et rationabili causâ non concedat.

Aliae facultates.

§ 24. Pro mandatis de excarcerando a carcerum praeside emanandis vigore decreti visitae, nihil pro sigillo solvatur; pro mandatis ratione grasciae et annonae, pro summâ, in qua non intrat captura personae, pro sigillo non solvatur nisi iulius unus; ubi vero intrat captura personae, usque ad summam vigintiquinque scutorum, solvantur bononeni vigintiseptem

Emolumenta pro sigillo camerarii in expeditionibus.

¹ Edit. Main. legit *absteineant* (A. T.).

² Subintellige a *licentiis* (A. T.).

cum dimidio, et ab inde supra servetur taxa auditoris camerae.

Facultas deputandi commissarios et officiales in statu ecclesiastico pro regimine officii camerariatus.

§ 25. Commissarios et officiales, tam in Urbe quam in aliis civitatibus, terris et locis praedicto Statui nostro Ecclesiastico mediate et immediate subiectis, pro faciliiori regimine, gubernio et administratione dicti officii camerariatus, et rerum illud concernentium, arbitrio suo, toties quoties opus fuerit, deputet.

Commissarium mundatorum plateae agonis cum emolumentis, etc.

§ 26. Officium commissarii mundatorum plateae Agonis nuncupatum habeat emolumenta omnia tempore recolendae memoriae Clementis VIII et dicti Pauli V, Romanorum Pontificum, ante annum Domini millesimum sexcentimum decimum septimum exigi solita et consueta, tam ab habentibus locum certum in dicta platea die mercati, quam ab adventitiis, venalia deferentibus, et in eadem platea quibusvis in locis existentibus et vendentibus, etiam ante domos et ecclesias in ea existentes, et super mattonatibus earumdem, incipiendo a muris ipsarum domorum et ecclesiarum, vel certum salarium quolibet mense, quod exigitur praevia taxa per dictum Ludovicum cardinalem et pro tempore existentem camerarium praedictum faciendam et exigendam ab omnibus qui in dicta platea res venales in dies deferunt et retinent.

Alium Ripettae.

§ 27. Similiter commissarium Ripettae, cum facultatibus opportunis ac emolumentis solitis ac aliis eius arbitrio statuendis, deputare possit.

Item personam in causis criminalibus dependentibus a suo tribunali.

§ 28. Et insuper ipse Ludovicus cardinalis, et pro tempore existens camerarius, possit in causis criminalibus quoquo modo dependentibus a suo tribunali, et ad illud quomodolibet spectantibus, unam personam capacem sibi benevisam, iuxta casuum contingentiam, prout ante reformationem dicti Pauli praedecessoris fieri consueverat, etiam deputare possit.

¹ Vox possit inutiliter repetita (n. 7.).

§ 29. Et quoad civilia pariter habeat proprium tribunal iuxta solitum cum uno auditore seu locumtenente ad eius nutum amovibili, cum salario eius arbitrio statuendo, qui omnes et singulas causas, in quibus tam active quam passive, et sive primario sive secundo, quomodolibet agi contigerit de interesse camerae, tam occasione appaltuum, bonorum et iurium camerarium, quam gabellarum, doganarum, exactionum, iurisdictionum, feudorum, concessionum, regaliorum, bonorum naufragatorum, decimarum, et aliorum quorumcumque iurium, necnon annonae, grasciae, viarum, aquarum, pontium, platearum, aquaeductuum, aedificiorum, riparum, zeccarum, archiviorum, et recursuum a gravaminibus inferendis a conservatoribus camerae, Urbis et aliis officialibus Capitolii, artificibus, tabernariis, laniis, salsamentariis, mercatoribus et aliis personis, tam vigore particularium sententiarum seu decretorum, quam vigore generalium dispositionum, etiam per viam bannimentorum editorum, necnon causas discussionum mercatorum seu aliarum personarum, cum quibus camera negotia vel interesse quomodolibet etiam insimul cum aliis habuerit, necnon similiter causas appellationum sive recursuum a sententiis seu decretis magistrorum viarum et eorum assessoris in ordinariis causis ad eos spectantibus vigore statuti Urbis de officio magistrorum viarum lib. III cap. XXIX, recipere et recognoscere possit.

Item in enunciatis hic causis civilibus unum auditorem ad nutum amovibilem.

§ 30. (In quibus causis soli notarii camerae scribere possint); necnon etiam causas tam motas quam movendas communitatum et universitatum, civitatum, terrarum, castrorum et locorum mediate et immediate Sedi Apostolicae praedictae subiectorum, causa et occasione confinium, territoriorum, iurisdictionum, collectarum, gabellarum, exemptionum, fluminum decursionum, et derivationum aquarum, iuris

In his causis soli notarii camerae scribere possint.

pascendi, lignandi, collectandi, venandi, piscandi, molendi et similium (sive camera apostolica in eis aut aliqua ipsarum faciat partem, vel non, causae ipsae inter ipsas communitates, sive inter ipsas et earum dominos in temporalibus, vel inter alias particulares personas, communia et collegia, motae sint, vel eas moveri contingat) cognoscere possit.

Huiusmodi causae semper spectent ad eius tribunal.

§ 31. Et semper causae istae, vel similes, et aliae quovis modo comprehensae in aliis litteris facultatum camerariis pro tempore concessis, quas in omnibus et per omnia, quatenus praesentibus non non contrariantur, harum serie confirmamus et innovamus, sint et esse debeant sub iurisdictione et superioritate eiusdem Ludovici cardinalis et pro tempore existentis camerarii, ipseque in eis procedere possit, tam vigore praesentium, quam aliarum quarumcumque facultatum per quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros aliis camerariis concessarum.

Aliarum facultatum concessio.

§ 32. Subhastationes pignorum, existentium penes hebraeos bancherios, fiant in Monte pietatis, in quo residuum pretii deponi consuevit, vel in domo notarii, cum decreto tamen eiusdem Ludovici cardinalis, et pro tempore existentis camerarii, sive eius auditoris, per acta eius notarii gratis: et in causis furti pignorum dictorum bancheriorum, ipse solus, private quoad omnes alios, procedat, non obstante reformatione praedicta: bannimenta, edicta et proclamata, ac alias quascumque expeditiones camerales super annonae, grasciae, et aliis supradictis omnibus ac singulis facere et publicare possit; et si quae a praesidentibus et clericis subscribantur in locis comprehensis tantum in eorum iurisdictione, ut supra, sub nomine et sigillo dicti Ludovici cardinalis, et pro tempore existentis camerarii, et cum illius participatione fieri debeant:

necnon poenae, in eisdem bannimentis infligendae, eius et praesidentium, qui illa subscripserint, arbitrio cumulative apponantur; et in casu contraventionis et executionis illarum inter camerarium et praesidentes praedictos praeventio locum habeat, et bannimenta ultra loca in iurisdictione praesidentium constituta emananda per eundem Ludovicum cardinalem et pro tempore existentem camerarium solum fiant et subscribantur. Similiter edicta super novis locationibus, seu, ut dicitur, appaltis, scilicet doganarum, thesaurariarum, gabellarum, et aliorum quorumcumque bonorum et iurium dictae camerae apostolicae, per eum fiant; et capitula desuper conficienda per thesaurarium coram camerario praedicto, seu in plenam cameram, et non alias firmentur. Tabellae communitatum praedicti Status nostri Ecclesiastici per praedictum camerarium subscribantur, et observari mandentur. Ipseque camerarius ordinationes et decreta, per congregationes super viis, aquis et flumine Tyberis, et demolitionibus domorum pro ampliandis, sternendis, seu dirigendis viis et plateis Urbis facienda, debitaee executioni demandari faciat et exequatur. Et si casus evenierit, quod aliquis ex officialibus Populi Romani dictam Sede Apostolicam vacante moriatur, vel nolit aut non valeat deservire, seu munus suum obire, ipse auctoritate eius officii alium ex bussola extrahere possit. Concessionem situum et locorum publicorum in Urbe et aquarum Virginis et Fellicis fiant per litteras patentes dicti Ludovici cardinalis, et pro tempore existentis camerarii. Notarii camerae apostolicae, et alii officiales, et ministri camerales in omnibus eorum causis, tam civilibus quam criminalibus et mixtis, sint et esse intelligantur subiecti iurisdictioni dicti Ludovici cardinalis, et pro tempore existentis camerarii, etiam private quoad alios om-

nes iudices, cum facultate inhibendi, etiam sub censuris, et avocandi. Scripturarum omnium et singularum, quae in archivio eiusdem camerae apostolicae asservantur, tam in constructo apud bibliothecam Vaticanam, quam in alio inferiori, ubi registra bullarum, et aliae scripturae, et libri camerales custodiuntur et reponuntur in dies, dictum Ludovicum cardinalem, et pro tempore existentem camerarium protectorem, et superintendentem harum serie facimus et deputamus; dantes eidem Ludovico cardinali, et pro tempore existenti camerario, dicti archivii curam, gubernium et administrationem cum facultate sumpta et transumpta ex dictis registris, ut hactenus consuetum extitit, in authenticam formam quibuscumque personis ad eum recurrentibus et sibi benevisis concedendi; scripturas camerales, tam per notarios camerae, quam alias quascumque personas indebite detentas seu detinendas, ad ipsum archivium deferri faciendi et mandandi, ac alios ad id per iuris et facti remedia opportuna cogendi et compellendi; liberumque accessum ad ipsum archivium notario, custodi, ac aliis personis sibi benevisis patere faciendi et decernendi; dummodo copiae, sumpta ac transumpta materialium interesse camerae praedictae concernentium, non dentur sine participatione et mandato suo, et pro tempore existentis camerarii. Volumus autem et decernimus, quod ipse in omnibus montibus, tam camerae praedictae, quam communitatum, et aliorum particularium, in quibus eiusdem S. R. E. camerarius protector datus existit, ipse protectoriam huiusmodi in eisdem omnibus habere et exercere possit; dantes sibi facultatem et auctoritatem omnes et singulas causas ab eisdem dependentes, private quoad omnes alios, cognoscendi et terminandi, necnon officiales quoscumque necessarios et opportunos, toties quoties

opus fuerit, deputandi, et in illis montibus, qui sub illius protectione non sunt, aut protectorem non habent, nihilominus auctoritatem habere debeat; et montistis, ceterisque ad illum recurrentibus, suum officium et beneficium impertiatur, et opportune provideat: non obstantibus quibuscumque dispositionibus apostolicis in contrarium forsitan factis: quibus, earum singularum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, etiam harum serie ad effectum praedictum specialiter derogamus.

§ 33. Praeterea, si contingat eundem Ludovicum cardinalem camerarium, tam ratione voluntariae quam necessariae absentiae, occasione residentiae in ecclesiis cathedralibus, etiam metropolitanis, quibus praeest, aut illum praeesse contigerit, ab Urbe recedere, sibi, ut ipse aliquem eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalem procamerarium eius loco deputare, eique vices et voces suas, cum eisdem facultatibus et auctoritatibus ac indultis, quae ipsemet Ludovicus cardinalis camerarius habuerit, pariformiter, et absque ulla prorsus differentiâ, delegare possit et valeat, pariter indulgemus, ac licentiam et facultatem opportunam illi desuper concedimus et impertimur.

§ 34. Et quia, sicut accepimus, nonnullae causae camerales, quae coram camerario, seu in camerâ huiusmodi, coram illius praesidente et clericis cognosci debuissent, coram diversis iudicibus introductae reperiuntur, et adhuc indecisae pendent, nos, illas ad eundem camerarium et cameram praedictam, tamquam eorum proprium tribunal, remitti volentes, harum serie, omnes et singulas causas praedictas, tam in congregationibus de bono regimine, seu super gravaminibus tollendis, quam coram aliis quibuscumque iudicibus introductas, et indecisas pendentes, in statu et terminis in quibus reperiun-

Facultas deputandi procamerarium tam ratione voluntariae, quam necessariae absentiae.

Avocatio causarum camerae etiam a congregatione boni regiminis, et aliis quibusvis iudicibus, et remissio ad camerarium.

tur, ad nos harum serie avocantes, eidem Ludovico cardinali camerario, per se, vel alium, seu alios audiendas, cognoscendas et sine debito terminandas, committimus et mandamus: non obstantibus earum litis pendentia ceterisque contrariis quibuscumque.

Camerarius praeter suas ordinarias facultates tempore Sedis vacantis, in omnibus negociis debet interesse cum cardinalibus capitibus Ordinum.

§ 35. Insuper volumus, decernimus, et mandamus, quod ipse Ludovicus cardinalis camerarius (praeter ordinarias suas facultates tempore Sedis apostolicae vacantis sibi competentes) in omnibus et singulis rebus et negociis debeat interesse cum cardinalibus capitibus Ordinum, et cum eis insimul resolutiones capere, et, ubi opus fuerit, opportune providere.

Facultas deputandi fontanarium conclavis.

§ 36. Necnon ultra officiales, per alios camerarios deputari solitos, fontanarium conclavis deputare possit et valeat, non obstante constitutione recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris nostri desuper editâ.

Signatura iustitiae non potest apponere manus.

§ 37. Ad haec statuimus, quod de cetero Signatura Iustitiae non possit nec debeat, sive declarando aliquid in camerâ nostrâ, vel alibi in causis spectantibus ad ipsum Ludovicum cardinalem, uti camerarium et cameram praedictam, rescribere: et supplicationes, sive commissiones desuper signatae nullius sint roboris vel momenti, nullamque tribuant iurisdictionem, perinde ac si non emanassent.

Facultas vocandi et reassumendi causas a quibusvis iudicibus, etiam si agatur de obligatione camerarii.

§ 38. Ac etiam decernimus licere Ludovico cardinali camerario et camerae praedictae omnes et quascumque causas ad camerarium et camerae praedictorum tribunal quomodolibet, ut supra, spectantes, a quibuscumque iudicibus, etiam auditore camerae, etiamsi agatur de obligatione camerarii, a thesaurario generali, palatii apostolici causarum auditoribus, et eiusdem Romanae Ecclesiae cardinalibus, libere avocare, et illas reassumere, iisdemque inhibere.

§ 39. Nullum vero ex praedictis, aut aliis quibuscumque iudicibus, etiam camerae praedictae clericis et praesidentibus, tam coniunctim quam divisim, posse causas praedictas a dicto camerariatus tribunali avocare aut reassumere, etiam sub praetextu, quod causae ad dictum tribunal camerarii non spectent: super quo non possit Signatura Iustitiae, vel camera ipsa cognoscere, aut aliquo modo rescribere, nec se ingerere; sed huiusmodi cognitio, an causae sint de iurisdictione camerariatus, pertineat ad eundem Ludovicum cardinalem, et pro tempore existentem camerarium, qui cognoscere debeat, an sint eius iurisdictionis; et si partes huiusmodi declarationi non acquieverint, Signaturam nostram Gratiae tantum adire possint, et, citato commissario eiusdem camerae, commissiones proponi debeant. In causis vero, in quibus tam Ludovicus cardinalis, et camerarius, quam camera et praesidentes, et clerici praedicti procedere possunt, sit locus praeventioni inter ipsos: ita tamen, quod in causis ad praedictum Ludovicum cardinalem et pro tempore existentem camerarium specialiter et private quoad alios, tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet spectantibus, camera, praesidentes, et clerici praefati nullatenus se ingerere aut introumittere possint; super quo, quatenus aliqua controversia oriatur, ipse camerarius cognoscere possit ad quem spectet, ut supra, reservato nihilominus iure Signaturam nostram Gratiae adeundi.

Nullus vero iudex possit reassumere causas a dicto camerario.

Signatura iustitiae et camera non possit se ingerere.

Sed cognitio, an causae sint de iurisdictione camerariatus pertineat ad ipsum camerarium.

Signatura tantum gratiae partes audire possit citato commissario camerae.

Inter camerarium, cameram et praesidentes et clericos sit locus praeventioni.

Et camera, praesidentes et clerici in spectantibus causis private ad camerarium non possint se ingerere.

Derogatio contrarium.

§ 40. Non obstantibus assertâ litis pendentia, illiusque determinatione, et aliis praemissis, ac nostrâ de non tollendo iure quaesito, quatenus opus sit, ac aliis cancellariae apostolicae regulis, necnon similis memoriae Symmachii, et Pauli II, ac Pauli IV, et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, ac litteris

praedicti Clementis VIII, concessionis dicti officii camerariatus factae praedicto Petro episcopo cardinali, necnon Sixti V etiam Romanorum Pontificum, super prohibitione alienandi officia, seu iura, et emolumenta consistorialiter edita sub data xviii kalendas februarii, pontificatus sui anno v¹; necnon praedicta Pauli V super reformatione tribunalium Urbis edita, in quantum praesentibus nostris contrarietur, ac praedicti Pii IV qua cavetur, quod gratiae et indulta interesse camerae praedictae concernentia infra certum inibi expressum tempus in dicta camera praesententur, sive registrentur, alioquin illae non valeant (ita quod ipse Ludovicus cardinalis ad easdem praesentes in dicta camera praesentandum, seu registrari faciendum, nullo umquam tempore teneatur, nec ad id ullam necessitate cogi aut compelli possit; et nihilominus illae valeant, sibi que suffragentur in omnibus et per omnia, perinde ac si praesentatae et registratae fuissent), aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon camerae, et officii camerariatus praedictorum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, usibus quoque et naturis, quantumcumque tempore pacifice observatis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, collegio cardinalium, et dictae camerae thesaurario, illiusque praesidentibus et clericis, ac notariis, et collectoribus per praedictos, et quoscumque alios Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos et dictam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi et stipulati contractus, seu quasi, ac alias, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestate

¹ Sub hac data habetur Const. Sixti V in tom. IX, pag. 145, sed alia a citata (n. r.).

plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, et alias quomodocumque concessis, confirmatis, innovatis, extensis et moderatis. Quibus, ac omnibus aliis quae eidem praesentibus quomodolibet obesse possent, etiamsi talia et tanta essent, quae sub concessionibus generalibus non venirent, sed specialibus omnino indigerent expressionibus, illorum ac supradictorum omnium veriores ac totos tenores etiam praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter et expresse ac amplissime, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ad effectum validitatis eandem praesentium, derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Officiales, vero per dictum Ludovicum cardinalem, et pro tempore existentem camerarium, ponendi et constituendi, sunt infrascripti, videlicet:

Advocatus fiscalis nuntii Hispaniarum.
 Advocatus fiscalis nuntii Neapolis.
 Advocatus fiscalis camerae et pauperum Perusiae.
 Advocatus fiscalis camerae apostolicae in civitate Fulginatensi.
 Advocatus fiscalis Romandiola.
 Admiralius portus Anconae.
 Auditor cardinalis camerarii.
 Armarius civitatis Anconitanae.
 Armarius palatii apostolici.
 Archivista camerae apostolicae in civitate neapolitana.
 Gustator vinorum Ripae.
 Assaggiatores zecchae Urbis, numero duo.
 Assaggiator zecchae Ferrariae.
 Bidelli gymnasii Urbis, numero duo.
 Bidelli gymnasii Perusiae.
 Bidellus et curator bonorum defunctorum Perusiae ad nominationem illius communitatis.
 Bullator mensurarum salariae Urbis.

Officiales per camerarium deputandi qui sint.

Barigellus et custos domus Plani Perusiae.
 Barigellus cardinalis camerarii et magistrorum viarum.
 Custos turris Cavolinale.
 Custos armariae Anconae.
 Custodes sylvarum Tulphae, numero duo.
 Custos seu cancellarius Turris portus Corneti.
 Custos turris Flumicini.
 Custos turris Bortaldae.
 Custos armariae Ferrariae.
 Custos turris Bellochii.
 Custos funderiae arcis Sancti Angeli.
 Custos palatii et massaritarum Anconae.
 Custos armariae arcis Sancti Angeli.
 Custos armariae palatii apostolici Urbis.
 Custos bonorum et viridarii palatii Camerini.
 Custos portae marinae Ariminensis.
 Custos cauae aluminum Tulphae.
 Custos armarii Ravennae.
 Custos cauae arenae prope propugnacula burgi et portae militum levis armaturae.
 Custos lacus Transimeni.
 Custos turris Magnavaeca.
 Custos arcis Camerini.
 Custos armariae Bononiae.
 Custos palatii Fulginii.
 Custos fluminum Terracinae.
 Custos turris Sancti Alberti Comaensis.
 Custos salariae Urbis.
 Custos turris Primarae, Palatae Cerviensis.
 Custos clavium ghetti hebraeorum Anconae.
 Commissarius fluminum Umbriae.
 Commissarius alumeriarum Tulphae.
 Commissarius super extractione oleorum Marchiae.
 Commissarius tractarum Patrimonii.
 Commissarius et maresciallus fraudum in Urbe.
 Commissarius super revisione librorum hebraeorum bancheriorum Anconae.
 Commissarius super annotatione tractarum Fani.

Commissarius super naufragiis.
 Commissarius super antiquitatibus Urbis.
 Commissarii super grascia Campi Florae, numero quatuor.
 Commissarii plateae Agonis.
 Commissarii super exactione subsidii triremium.
 Commissarius super annotationes granorum civitatis Vetulae.
 Commissarius olei ad saponem Urbis, ad nominationem commissarii camerae apostolicae.
 Commissarius super foveis puteolanae Urbis.
 Commissarius super attergatione patenium camerarium Urbis.
 Commissarius appretii in civitate Cameriniensi.
 Commissarius super exactione decimarum et subsidiorum.
 Commissarii super annonam, grasciam, viis, taxis, gertotis, aluminum, vitriolis, doganis, gabellis et quibusvis appaltibus cameraribus.
 Commissarius supra Ripam magnam.
 Commissarius Ripettae.
 Castellanus arcis Caesena.
 Castellanus arcis Nepesinae.
 Castellanus arcis Ravennae.
 Castellanus roechae veteris civitatis Vetulae.
 Castellanus Arquatae.
 Castellanus Montis Falisci.
 Castellanus Faventiae.
 Castellanus arcis Urbis veteris.
 Castellanus arcis portus Caesenatici.
 Castellanus Imolae.
 Castellanus et capitaneus terrae Lugi.
 Computista muncii regni Neapolitani.
 Computista camerae in civitate Anconitana.
 Computista collectoriae Hispaniarum.
 Computista salariae Urbis.
 Computista Montis Quatrinorum.
 Computista Montis Abundantiae.

Computista exercitus ecclesiastici.
 Collateralis generalis dicti exercitus, etiam sede vacante.
 Capitaneus et factor Comachii.
 Gabellarius Fulginei.
 Camerarius et custos orologii et fiscalatus Assisii.
 Camerarius salinarum Cerviae.
 Capserius vallium Comachii.
 Confirmatio vicarii castri Genghae.
 Carcerarius in civitate Neapolitana.
 Chirurgus vulneratorum in civitate Anconae.
 Depositarius Montis camerariatus.
 Depositarius Montis cancelliarum.
 Depositarius camerae apostolicae in terra Lugi.
 Depositarii communitatum ad ipsarum nominationem.
 Exactor creditorum thesaurariae Spoleti.
 Funditor camerae apostolicae in civitate Ferrariensi.
 Funditor tormentorum bellicorum Anconae.
 Funditor tormentorum bellicorum castri Sancti Angeli.
 Incisor typorum zecchae Urbis.
 Locumtenens ad dandum gradum doctoratus in iure civili et canonico.
 Locumtenens ad dandum gradum doctorum in philosophia, medicina et chirurgia.
 Locumtenens in causis criminalibus cardinalis camerarii.
 Magister actorum nuntii apostolici regni Neapolitani.
 Mensurator salis ad grossum in salaria Urbis.
 Mensuratores camerae apostolicae in Urbe, numero duo mensuratores et aestimatores fabricarum camerae in civitate Anconitana.
 Mandatarius et subhastator pignorum hebraeorum bancheriorum Urbis.
 Medicus carceratorum aegrotantium Perusiae.

Medicus carceratorum aegrotantium nuntii regni Neapolitani.
 Maresciallus seu commissarius super fraudibus Urbis.
 Maresciallus magistrorum viarum Urbis.
 Magister viarum Anconae.
 Magister viarum Nuceriae.
 Magister viarum Caldarolae.
 Magister viarum Marchiae.
 Magister viarum Trevii.
 Magister viarum Cassiae et aliorum locorum.
 Magister tabellariorum Galliae.
 Notarius camerae apostolicae in civitate Perusina.
 Notarius pauperum in eadem civitate.
 Notarius camerae apostolicae in civitate Anconitana.
 Notarius eiusdem camerae in civitate Fulginatensi.
 Notarius cardinalis camerarii in Urbe.
 Notarius subhastationum pignorum hebraeorum bancheriorum Urbis.
 Notarius subhastationum pignorum hebraeorum bancheriorum Anconae.
 Notarii Rotae Urbis, numero duodecim.
 Officialis marozzi vallium Comachii.
 Officialis cassettae ad Ripam magnam.
 Officiales super coltis Camerini.
 Officialis super fabrica cesarum Fulginei.
 Officium super lembo, seu navicula Urbis.
 Provisor et commissarius fabricae portus Anconae.
 Provisor palatii Perusiae.
 Provisor arcis Anconae.
 Pagator exercitus ecclesiastici etiam Sede vacante.
 Provisor vallium Comachii.
 Procurator fiscalis nuntii Hispaniarum.
 Procurator fiscalis nuntii regni Neapolitani.
 Procurator fiscalis Perusiae.
 Procurator gymnasii Urbis.
 Procurator gymnasii Bononiae.

Ponderator aluminum Tulphae in civitate Vetula.
 Ponderator zecchae Urbis.
 Ponderator aluminum Tulphae et Alumeriarum.
 Praefectus bottinorum Aquae felicitis.
 Revisor pontium.
 Revisor turrium et fortalitorum Splaggiae Romanae.
 Revisor mensurarum salis in salaria Urbis.
 Revisor salinarum Ostiae.
 Rincontrum doganae Fori Piscium.
 Rincontra medaliarum salis ad minutum in salaria Urbis, numero duo.
 Rincontrum salis ad grossum in salaria Urbis.
 Rincontrum doganae.
 Rincontrum terrae camerae in exercitu ecclesiastico.
 Rincontrum doganae Ripettae.
 Receptor aluminum in civitate Vetula.
 Receptor bollectarum Comachii.
 Resignator granorum Patrimonii et Campanae.
 Resignator generalis tractarum in provincia Romandiola.
 Suprastans retalii Bononiae.
 Suprastans fontis S. Petri.
 Suprastans zecchae Ferrariae.
 Suprastantes zecchae Urbis, numero duo.
 Suprastans ponderum in civitate Forolivii.
 Suprastans murorum Burgi.
 Suprastans palatii Perusiae, et medietatis factoriae Clusi.
 Sepelitor mortuorum in civitate Perusiae.
 Secretarius spoliolum Hispaniarum.
 Secretarius officii camerariatus.
 Secretarius Montis Quatrini.
 Aestimatores bonorum spoliolum.
 Scutiferi populi Romani, numero quatuor.
 Impressor camerialis Ferrariae.
 Proxenetae civitatis Anconae.
 Proxenetae Ripae, numero viginti quinque.
 Thesaurarius Montis Leonis ad nominationem communitatis.

§ 43. Volumus autem, quod per praesentes nullum praeiudicium dicto Ludovico cardinali, et pro tempore existenti camerario, quoad alia officia ad ipsius collationem, seu concessionem spectantia, quomodo inferatur.

§ 44. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum voluntatum, confirmationum, approbationis, innovantium decretorum, declarationis, concessionum, indultorum, mandatorum, ordinationis, factionis, deputationis, dationum, derogationum, impartitionis, avocationis, et communionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, pridie nonas maii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 14 maii 1621, pontif. an. I.

V. Dat. IOAN. BAPT. BOLOGNETTUS.
 N. Odot., etc.

X.

Erectio Congregationis S. Mauri, Ordinis sancti Benedicti, in Galliis.

Gregorius Papa XV,
 ad perpetuam rei memoriam.

Sacri apostolatus ministerio, nullo licet merito nostro, per abundantiam divinae gratiae praepositi, ad ea, per quae ecclesiasticorum et religiosorum Ordines quilibet ad pristini cuiusque regularis eorum instituti normam reducantur, mentis nostrae aciem sedulo intendimus, et propterea, qui sua sponte religionis et aeternae

1 Ex nota marginali edit. Main. ubi ponitur 13 maii, legendum potius pridie idus (n. r.).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

vitae studio ducti pristinae regulae, quam suae religionis auctores instituerunt, observantiam amplecti et de cetero sectari desiderant, eosdem non solum in eorum proposito confovere, sed etiam opportunis favoribus et gratiis prosequi solemus, prout pia catholicorum regum vota id exposcunt, et nos conspicimus salubriter in Domino expedire.

In nonnullis
monasteriis Or-
dinis sancti Be-
nedicti intro-
ducta reformatio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt charissimus in Christo filius noster Ludovicus Francorum rex christianissimus, ac dilecti filii prioratus, seu collegii conventualis Cluniacensis nuncupati, Parisiensis priores, ac sancti Augustini Lemovicensis, et de Nohaliaco Pictaviensis, ac sancti Pharaonis Meldensis, et sancti Petri de Gemellis Rhotomagensis, et sanctae Mariae de Berneio Lenoviensis monasteriorum conventus et monachi, necnon domus regularis sancti Guilielmi Alborum Mantellorum nuncupatae, etiam Parisiensis, prior et conventus, Ordinis sancti Benedicti, quod, cum aliàs Sedis Apostolicae auctoritate in monasteriis Ordinis sancti Benedicti in Lotharingiae et Barriducis ducatibus, ac Metensi, Viridunensi, ac Tulensi civitatibus et dioecesibus consistentibus reformatio Congregationis Cassinensis seu sanctae Iustinae de Padua dicti Ordinis introducta, ipsaque monasteria reformata in unam Congregationem, quae sanctorum Vitonis et Hidulphi Viridunensis appellatur, redacta fuissent; nonnulli eiusdem Ordinis monachi Galli, perfectionis vitae zelo ducti, sanctam hanc reformationem amplexi in monasterio eorumdem sanctorum Vitonis et Hidulphi Viridunensis praedictae Congregationis Lotharingiae sese submiserunt, et in Galliam post sufficientem reformationis experientiam et tolerantiam de consensu superiorum secundodictae Congregationis reversi, ab iisque dimissi, vitae sanctimoniam et reformationis observantiam se adeo conspicuos reddiderunt, ut eorum

bonae fama odor, in diversas Galliarum partes atque regiones diffusus, nonnullorum monasteriorum religiosos ad reformationem huiusmodi amplectendum excitaverit¹; iamque monachi in prioratu, seu collegio conventuali Cluniacensi huiusmodi, necnon in praedictis, ac sancti Iodoci supra mare, sancti Petri Corbiensis, ac sancti Petri Solemniacensis oppidorum, seu locorum, Ambianensis et Lemovicensis respective dioecesium monasteriis praedicti Ordinis monachi² degentes vitam salutaribus agunt sancti Benedicti institutis conformem.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in singulis Galliae provinciis multa huiusce Ordinis monasteria fundata reperiantur, ac de Dei bonitate et misericordia tantum sperandum sit, quod, si non omnium, sed³ sane plurimorum conventuum Religiosi, charismata meliora aemulantes, et ad eundem sanctum Benedictum eorum patrem respicientes, hanc ipsam reformationem sinceris affectibus sint recepturi; ad felicem vero huiusce sancti operis progressum maxime expediat in Galliã unam conventuum reformatorem huiusmodi Congregationem, adinstar praedictae Congregationis Cassinensis quae suum particularem superiorem habet, institui; illique domum regularem sancti Guilielmi Alborum Mantellorum nuncupatam Parisiensem praedictam (quae non in titulum, commendam, aut proprietatem obtineri, sed per priorem triennalem regi consuevit; cuiusque prior et religiosi, qui sancti Benedicti praedicti regulam iuxta antiquum eius institutum professi sunt, reformationi in praedictis conventibus reformati, ut praefertur, introductae inhaerere intendunt⁴; quin imo etiam illam auspiciis di-

Eaque in con-
gregationem re-
digi petitur.

¹ Ed. Main. habet *excitant*, sed syntaxis clare indicat legendum *excitaverit* vel *excitarit* (n. T.).

² Vox ista *monachi* redundat (n. T.).

³ Edit. Main. legit *et pro sed* (n. T.).

⁴ Contra syntaxis rationem edit. Main. legit *intendant* (n. T.).

lecti filii nostri Henrici S. R. E. presbyteri cardinalis de Retz nuncupati, ecclesiae Parisiensis ex concessione et dispensatione apostolicã praesulis, iam ultro susceperunt) aggregari: nobis propterea tam Ludovicus rex, quam priores, ac conventus, et monachi praedicti humiliter supplicari fecerunt, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolicã dignemur.

Gregorius
Pontifex erigit
congregationem
sancti Mauri.

§ 3. Nos igitur, piis Ludovici regis, ac prioris et conventuum, ac monachorum eorumdem votis in praemissis annuere, ipsosque priores, et conventus, ac monachos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causã latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacri Concilii Tridentini interpretum consilio, unam prioratus, seu collegii¹, ac sancti Augustini, et de Nohaliaco, et sancti Pharaonis, nec non sancti Petri et beatae Mariae reformatorem praedictorum, atque etiam quorumvis aliorum monasteriorum praedicti Ordinis in Galliã et omnibus provinciis praedicto Ludovico regi subditis consistentium conventuum et monachorum, qui deinceps reformationem huiusmodi recipere, seque illi submittere voluerint, Congregationem sancti Mauri Gallicanam Parisiensem nuncupandam, ad instar Congregationis montis Cassini, seu sanctorum Vitonis et Hidulphi, per unum vicarium generalem natione Gallum, seu ex loco temporali dominio dicti Ludovici regis subiecto orium-

Per vicarium
generalem trien-
nalem regen-
dam.

¹ Forsan hic desunt verba *conventualis Cluniacensis nuncupati*, ut § 1 (n. T.).

dum, a capitulo generali eiusdem Congregationis, ut infra erigendae, singulo quoque anno, vel biennio, aut triennio eligendum, regendam et gubernandam (ita tamen, ut ex huiusmodi erectione nullum prorsus praeiudicium censeatur illatum mensis abbatialibus, sed abbatiae ipsae in omnibus primaevam naturam et titulum collativum dignitatis abbatialis ipsorum monasteriorum retineant, perinde ac si erectio huiusmodi facta non esset; quodque deinceps, occurrente quorumcumque monasteriorum, tam eorum quorum conventus dictam reformationem iam amplexi sunt, quam eorum qui se deinceps illi submittent, vacatione, illorum collationes, seu provisiones, aut commendae ad Sedem Apostolicam ad nominationem pro tempore existentis eorumdem Francorum regis, prout prius, perinde ac si in illorum conventibus reformatio introducta, seu Congregatio ipsa erigenda erecta non fuisset, pertineant; ipsaque Congregatio, ut infra erigenda, in conventibus et mensis conventualibus, ac locis et portionibus monachalibus, nec non officiis claustralibus ipsorum, et pro tempore aggregandorum, dumtaxat locum habeat, ac salvis illaesis remanentibus titulis prioratum et quorumcumque aliorum beneficiorum collativorum a praedictis monasteriis et eorum quolibet dependentia, ita ut illa deinceps prout antea conferri seu commendari debeant, absque ullã prorsus differentiã) apostolicã auctoritate praedictã, tenore praesentium, perpetuo erigimus et institimus.

§ 4. Ceterum (quia dignitates abbatiales monasteriorum, quorum conventus sunt et erunt reformati, sub Congregatione per praesentes erectã non comprehenduntur, sed ab illã exemptae, et extra illam remanebunt) quod¹ ipsorum monasteriorum abbates titulares seu commen-

Monasteria
abbatialia per
priores gubernanda

¹ Puto erron. in ed. Main. legi *quodque* (n. T.).

datarii cum conventibus et monachis reformati nihil commune nihilque agendum habeant, sed illi a prioribus claustralibus iuxta reformationis seu Congregationis Cassinensis aut sanctorum Vitonis et Hidulphi huiusmodi ritus, statuta et consuetudines eligendis regantur et gubernentur, perpetuo statuimus et ordinamus.

§ 5. Insuper Congregationi per praesentes erectae huiusmodi, illiusque conventibus, personis et bonis, nunc et pro tempore existentibus, ut omnibus et singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, gratiis, indultis et indulgentiis dictae Congregationi Cassinensi illiusque conventibus, monasteriis et regularibus locis, et principaliter et particulariter, vel generaliter, aut accessorie, vel per viam communicationis et extensionis concessis (dummodo tamen sint in usu, nec revocata, aut sub illis revocationibus comprehensa, nec sacris canonibus, dictique concilii decretis contraria) uti, frui, potiri et gaudere possint et valeant pariter ac pariformiter, perinde ac si illa Congregationi per praesentes erectae, illiusque conventibus, personis et bonis particulariter, specificè, expresse ac nominatim concessa fuissent, atque¹ etiam monachis Congregationis per praesentes erectae, donec numerus religiosorum et superiorum Congregationis per praesentes erectae auctus fuerit, suffragari, ut in priores², novitorum magistros, praesidentes, seu superiores eligere, et ad ordines sacros suscipiendos, et, ad triennium tantum, quoscumque religiosos capacitatem et aetatem a sacris canonibus requisitas habentes praesentare possint, neque eam aetatem, quae per constitutiones et declarationes dictae Congregationis montis Cassini super vigesimoprimum

¹ Edit. Main. habet *ad quae*; nos visum fuit opus emendationis (R. T.).

² Turbatissime edit. Main. legit *suffragari auctus fuerit, in priores, etc.* (R. T.).

capite regulae eiusdem sancti Benedicti praescripta reperitur, neque etiam quinque annorum spatium, quo durante novi professi sub magistris novitorum morari debent, expectare teneantur, sed ad triennium tantum, et dummodo eligendi trigessimum saltem eorum aetatis annum expleverint, concedimus et indulgemus.

§ 6. Praeterea, ob superiorum penuriam, quae in Congregatione per praesentes erecta in hoc institutionis eius primordio, ut asseritur, existit, religiosi illis, tam superioribus quam non superioribus, qui a dicta Congregatione Lotharingiae, cui se submiserant, de ipsius superiorum licentia et consensu profecti et in Galliam dimissi fuerunt, quique sic dimissi in conventibus reformandis et reformatis praedictis sedulam et quidem fructuosam operam, ut accepimus, impenderunt, in Congregatione per praesentes erecta, de consensu tamen Congregationis sanctorum Vitonis et Hidulphi huiusmodi, remanere possint, licentiam et facultatem impertimur, et¹ pro potiori eorum cautela, ac quatenus opus sit, eos a iuramentis, subiectione et obedientia per ipsos dictae Congregationi Lotharingiae praestitis et promissis (vero existente tamen, ut praefertur, consensu superioris eiusdem Congregationis Lotharingiae) absolvimus, eximimus et liberamus. Porro praedictam domum Sancti Guilielmi, eiusque conventum, priorem, et monachos, ac res et bona quaecumque, dictae Congregationi per praesentes erectae aggregamus. Denique in protectorem dictae Congregationis per praesentes erectae dictum Henricum cardinalem deputamus.

§ 7. Decernentes praesentes litteras sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus minime comprehendendi, sed semper ab illis excipi, et quoties

¹ Praep. et nos addimus, pucto deleta (R. T.).

Monachis Congregationis sancti Vitonis pro hac vice tantum facultas datur manendi in nova Congregatione.

Clausulae.

illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam, sub quacumque posteriori data per vicarium generalem et monachos Congregationis per praesentes erectae quodcumque eligenda, concessas esse et fore; sicque per quoscumque iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his, a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, dictorumque Ordinis et monasteriorum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis, eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium forsitan quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa et individua mentio habenda esset, eorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Officia claustralia suppressantur in monasteriis, in quibus reformatio fuerit introducta.

§ 9. Volumus autem, quod officia claustralia suppressa et extincta sint et esse censeantur, quatenus in ipsis monasteriis reformatio huiusmodi vere et realiter introducta fuerit, seu introducat, et non aliis, sicque suppressa et extincta remaneant, donec et quousque reformatio sic introducta in eis duraverit, et non ultra, ita ut in eventum, in quem illam cessare vel extingui quodcumque contigerit, officia praedicta in pristinum statum ipso iure revertantur, ita quod, ut prius in titulum conferri, et de illis eorundem

monasteriorum monachis respective pro- videri debeat.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvii maii MDCXXI, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 17 maii 1621, pontif. an. i.

XI.

Erectio hospitii et collegii Gregoriani in Urbe pro universis monachis sub regula sancti Benedicti militantibus, una cum privilegiorum concessione¹.

Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Salvatoris nostri Iesu Christi, Dei Patris Unigeniti, qui, ut nos, religione claris vitae probatae exemplis comprobata, caelestis patriae cultores efficeret, de summis caelorum ad² huius mundi infima descendere et in ara venerandissimae crucis in pretium immolari non abnuit, vices licet immeriti gerentes in terris, inter multiplices curas, quae nobis ex apostolatus officio incumbere dignoscuntur, illam per quam religio ipsa, praesertim sancti Benedicti, quae longa et continuata multorum seculorum serie effloruit, multiplicatis illius cultoribus, quorum assiduis precibus et fructuosis operibus Deus ipse propitiatur, nostris temporibus amplificetur, eiusque religiosi, ad almam Urbem nostram pro negotiis confluentes, ab inopia et indecenti quaestu revocentur quantum cum Deo possumus libenter amplectimur; et, ut feliciter id subsequi valeat, eiusdem officii partes, ut piissimi pastoris est, favorabiliter imperitum: prout etiam nobis et Apostolicae Sedi devotarum personarum eiusdem religionis pia vota ad hoc tendere, et in Deo conspiciamus salubriter expedire.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Praep. ad nos addimus (R. T.).